

เทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียน

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
กระทรวงวัฒนธรรม

คำนำ

การจัดการความรู้ หรือ เคเอ็ม (KM = Knowledge Management) คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรใดมีความสามารถจัดการความรู้ (KM) ได้อย่างเหมาะสมจะเป็นองค์กรที่มีการดำเนินการไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การจัดการความรู้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร

รัฐบาล และหน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับ จึงสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ได้จัดทำแผนกลยุทธ์การพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ในระยะเวลา ๕ ปี แผนนี้ได้มาจากทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๖ ที่ สำนัก / คณะ / วิทยาลัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมกันคิดและจัดทำขึ้น เพื่อให้แผนกลยุทธ์การพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน แผนยุทธศาสตร์กระทรวงวัฒนธรรม แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) รวมไปถึงจนถึงแผนยุทธศาสตร์ชาติแผนกลยุทธ์การพัฒนาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนปฏิบัติการ ประจำปีของ สำนัก / คณะ / วิทยาลัย ในกำกับของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ประกอบด้วย ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑๑ เป้าประสงค์ ๕๗ กลยุทธ์ / มาตรการ ที่จะขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดในระยะเวลา ๕ ปี

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ได้กำหนดตัวชี้วัดเรื่องจำนวนองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ในประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ ๒ ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานวิจัย งานสร้างสรรค์ และองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ให้เป็นที่ยอมรับระดับชาติ และระดับอาเซียน ซึ่งการจัดการความรู้ สามารถจัดทำได้ในทุกฝ่าย และทุกประเด็นยุทธศาสตร์

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง หน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่เน้นนาฏดุริยางคศิลป์ในการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นความสำคัญ ครูส่วนมากมักพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และเข้าใจต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนน้อย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนน้อย และเห็นว่าเป็นเรื่องยาก ปัญหาที่พบในชั้นเรียน เช่น พฤติกรรม การเรียนรู้ ความสนใจ สติปัญญา ฯลฯ ซึ่งหากครูทำการแก้ไขอย่างเป็นระบบ จะสามารถแก้ปัญหาต่อตัวผู้เรียนได้ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจบการศึกษาตามกำหนด เพื่อให้ลดปัญหาดังกล่าว และเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืน กอปรกับการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา องค์กรประกอบที่ ๔ การวิจัยระดับพื้นฐานวิชาชีพ มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ ๗ ครูปฏิบัติงานตามบทบาท

หน้าตัวอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตัวบ่งชี้ที่ ๗.๒ วิทยาลัยจึงได้จัดทำเอกสารการจัดการ
ความรู้ “เทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียน” ฉบับนี้ขึ้น

คณะผู้จัดทำหวังว่าเอกสารการจัดการความรู้ เรื่อง เทคนิคการทำวิจัยในชั้นเรียน ฉบับนี้
คงเป็นประโยชน์ต่อครู ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจบการศึกษาของนักเรียน และวิทยาลัย
นาฏศิลป์อ่างทอง ได้เข้าสู่สถาบันการศึกษาที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

(นางกัญญา ทองมัน)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
บทที่ ๑ บริบทของการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	๑
ความหมายของวิจัยในชั้นเรียน.....	๑
ประโยชน์ของวิจัยในชั้นเรียน.....	๒
กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน.....	๒
การวางแผนการวิจัย.....	๔
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๙
การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๑๒
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	๑๕
ปัญหาการวิจัย.....	๑๕
การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน.....	๑๖
การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง.....	๑๗
บทที่ ๓ สภาพปัญหาด้านผู้เรียน.....	๒๒
ปัญหาผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย.....	๒๒
ปัญหาผู้เรียนด้านจิตพิสัย.....	๒๓
ปัญหาผู้เรียนด้านทักษะพิสัย.....	๒๔
บทที่ ๔ การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน.....	๒๖
ตัวอย่างที่ ๑ รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ.....	๓๑
ตัวอย่างที่ ๒ รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ นาฏศิลป์ไทย.....	๓๔
ตัวอย่างที่ ๓ รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี.....	๓๗
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ.....	๔๓
ข้อเสนอแนะ.....	๔๔
รายการอ้างอิง.....	๔๘

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑.๑	ลักษณะสำคัญของวิจัยในชั้นเรียน.....	๑
๑.๒	ตัวอย่างการกำหนดรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน.....	๖
๑.๓	รายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิคการเก็บข้อมูล.....	๑๐
๑.๔	แหล่งข้อมูล ลักษณะข้อมูล และเทคนิคการเก็บข้อมูล.....	๑๑
๑.๕	ตารางเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๑๒
๒.๑	ตัวอย่างการกำหนดรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน.....	๑๗
๒.๒	การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาสามัญ.....	๑๗
๒.๓	การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาดุริยางค์ไทย.....	๑๙
๒.๔	การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาควิชานาฏศิลป์ไทย.....	๒๐
๓.๑	การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน.....	๓๐

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑.๑	ประเภทของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.....	๘

บทที่ ๑

บริบทของการทำวิจัยในชั้นเรียน

ความหมายของวิจัยในชั้นเรียน

สุวิมล ว่องวานิช (๒๕๕๓: ๒๓) ได้สังเคราะห์นิยามเกี่ยวกับวิจัยในชั้นเรียนและได้สรุปว่า วิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่โดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อน ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อร่วมงานในโรงเรียน ได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติ และที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและผู้เรียน

ตารางที่ ๑.๑ ลักษณะสำคัญของวิจัยในชั้นเรียน

ใคร	ครูผู้สอนในห้องเรียน
ทำอะไร	ทำการแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหา
ที่ไหน	ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
เมื่อไร	ในขณะที่ทำการเรียนการสอนกำลังเกิดขึ้น
อย่างไร	ด้วยวิธีการวิจัยที่มีวงจรการทำงานอย่างต่อเนื่อง และสะท้อนกลับการทำงานของตนเอง (self-reflection) โดยขั้นตอนหลัก คือ การทำงานตามวงจร PAOR (Plan, Act, Observe, Reflect & Revise)
เพื่อจุดมุ่งหมายใด	มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
ลักษณะเด่นการวิจัยในชั้นเรียน	เป็นกระบวนการที่ทำอย่างรวดเร็ว โดยครูผู้สอน นำวิธีการแก้ปัญหาค้นหาที่ตนเองคิดขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนทันที และสังเกตผลการแก้ปัญหานั้น มีการสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนครูในโรงเรียน เป็นการวิจัยแบบร่วมมือ (collaborative research)

ที่มา: สุวิมล ว่องวานิช (๒๕๕๓:๒๒)

ประโยชน์ของวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้จากกระบวนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาผู้ที่มีส่วนร่วม นำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ และด้วยหลักการสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นการสะท้อนผล ทำให้การวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานแบบประชาธิปไตยที่ทุกฝ่ายเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และยอมรับในข้อค้นพบร่วมกัน

กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

กระบวนการที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน หรือวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิธีการที่มีขั้นตอนดังนี้ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข : ๒๕๕๑)

ขั้นที่ ๑ กำหนดปัญหาวิจัย

ขั้นที่ ๒ ตั้งสมมติฐาน

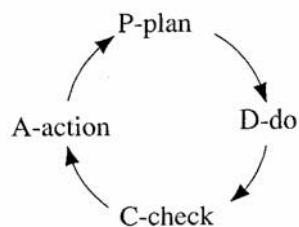
ขั้นที่ ๓ ออกแบบการวิจัย

ขั้นที่ ๔ ดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ ๕ สรุปผลการวิจัย

จากกระบวนการข้างต้น จะเห็นได้ว่า ขั้นที่ ๑,๒ และ ๓ คือขั้นวางแผนการวิจัย ขั้นที่ ๔ คือการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการแปลผล ในขั้นนี้มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไข ขั้นที่ ๕ คือการสรุปผลการวิจัย เป็นการสร้างความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ จากนั้นจึงนำความรู้ไปใช้

เมื่อนำกระบวนการวิจัยไปเปรียบเทียบกับวงจรเดมिंग (deming cycle) ซึ่งเป็นวงจรพัฒนาคุณภาพงาน เป็นวงจรที่คนทั่วไปรู้จักคือ วงจร PDCA

เมื่อเปรียบเทียบขั้นตอนของกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน กับวงจร PDCA พบว่ามีความสอดคล้องกัน ดังนี้

- ๑) วางแผนการวิจัย คือ P-plan
- ๒) ดำเนินการวิจัย คือ D-do
- ๓) ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผน คือ C-check
- ๔) ปรับปรุงแก้ไข คือ A-action

PDCA เป็นวงจรการพัฒนาคุณภาพงาน เป็นวงจรพัฒนาพื้นฐานหลักของการประกันคุณภาพทั้งระบบ ผู้ที่คิดค้นกระบวนการหรือวงจรพัฒนา PDCA คือ Shewhart นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน แต่ Deming ได้นำไปเผยแพร่ที่ประเทศญี่ปุ่นจนประสบความสำเร็จผลักดันให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจของโลก วงจร Deming หรือ วงจร PDCA ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

- ๑) วางแผน (P-plan) การทำงานใดๆ ต้องมีขั้นการวางแผน เช่น แผนจัดการเรียนรู้ แผนการวิจัย การวางแผนวิจัยในชั้นเรียน
- ๒) การปฏิบัติ (D-do) เป็นขั้นตอนของการลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การปฏิบัติวิจัยในชั้นเรียนตามแผนการวิจัย คือ การลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยที่ตั้งไว้ในแผน
- ๓) ตรวจสอบ (C-check) เป็นขั้นของการประเมินการทำงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ มีเรื่องอะไรที่ปฏิบัติได้ตามแผน มีเรื่องอะไรไม่สามารถปฏิบัติตามแผน หรือปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล การตรวจสอบนี้จะได้สิ่งที่สำเร็จตามแผน และสิ่งที่ข้อบกพร่องต้องแก้ไข
- ๔) การปรับปรุงแก้ไข (A-action) เป็นขั้นตอนของการนำข้อบกพร่องมาวางแผนเพื่อการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วลงมือแก้ไข ซึ่งในขั้นนี้อาจพบว่าประสบความสำเร็จ หรืออาจพบว่ามีข้อบกพร่องอีก ผู้วิจัยหรือผู้ทำงานก็ต้องตรวจสอบเนื้อหาเพื่อแก้ไข แล้วนำไปแก้ไขอีกต่อไป งานวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการทำไปเรื่อยๆ ไม่มีการหยุด การทำวิจัยไปเรื่อยๆ เป็นการพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ เป็นการพัฒนาวงจรที่ยั่งยืน

การวางแผนการวิจัย

การวางแผนวิจัยเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สำคัญหลายประการ ได้แก่

- ๑) การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน
- ๒) การตั้งคำถามวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจง มีความเป็นรูปธรรม และเป็นคำถามที่วิจัยได้
- ๓) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา
- ๔) การออกแบบการวิจัย สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อให้ได้คำตอบก่อนที่จะนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติจริง และ
- ๕) การเตรียมแผนสู่การปฏิบัติ

๑. การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน คือ ปรากฏการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน หรือ สิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลให้การเรียนการสอนไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด สิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดข้อสงสัยว่า “มีอะไรเกิดขึ้น” “สิ่งนั้นก่อให้เกิดปัญหาอย่างไร” “ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น” “ทำไมจึงไม่เป็นตามที่ควรจะเป็น” “ฉันสามารถทำอะไรได้บ้าง”

การวิเคราะห์สภาพปัญหาในห้องเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญที่ครูแต่ละคนต้องทำการสำรวจหรือศึกษาว่ามีอะไรเกิดขึ้นในห้องเรียน สิ่งนั้นเป็นปัญหาหรือไม่ และหากสภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนแสดงถึงปัญหาหลายประการที่ต้องการการแก้ไข ครูก็จำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของปัญหาเหล่านั้น

๒. การตั้งคำถามวิจัย

คำถามวิจัย เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยที่ต้องการค้นหาคำตอบโดยมักเขียนอยู่ในรูปประโยคที่เป็นคำถาม ที่มีความเฉพาะเจาะจง สามารถสังเกต สำรวจ และศึกษาวิจัยได้

-การตั้งคำถามที่ดี ไม่ควรใช้คำถาม Yes/No แต่ควรใช้คำถาม “ทำไม อย่างไร อะไร”

-มีความน่าสนใจจะศึกษา หรือควรนำมาศึกษาเพื่อช่วยนักเรียนที่มีปัญหา

-คำถามวิจัยนั้นมีความสำคัญทั้งต่อตัวครูผู้สอนและผู้เรียน

-คำถามวิจัยนั้นสามารถจัดการให้อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้วิจัยได้ และสามารถตัดสินใจทำอะไรรู้ได้ตามข้อค้นพบ

-คำถามวิจัยนั้นมีความเป็นไปได้ในการทำ เหมาะสมกับเวลา ทรัพยากร ในช่วงแรกควรคิดถึง การวิจัยประเด็นเล็กๆ ซึ่งอยู่ในวิสัยที่สามารถดำเนินการจนสำเร็จ

-หลีกเลี่ยงปัญหาวิจัยที่ครูหรือผู้เกี่ยวข้องไม่สามารถทำอะไรได้แม้จะทราบคำตอบ

การตั้งคำถามวิจัยมีความสำคัญมากต่อการทำวิจัยของครู เนื่องจากคุณค่าของงานวิจัยจะ มีมากขึ้นอยู่กับคุณภาพของคำถามวิจัยที่กำหนดขึ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับครูที่เริ่มทำวิจัย ไม่ควร กังวลมากนักว่าคำถามวิจัยของตนเองเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และวิธีการตั้งคำถามถูกต้องหรือไม่

เพราะกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องวิพากษ์วิจารณ์งานวิจัยของครู หากครูมีความกล้าที่จะทำวิจัย กล้าเปิดรับความคิดของผู้อื่น และไม่กลัวที่จะถูกวิจารณ์ คำถามวิจัยของครู จะได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นได้ในที่สุด (สุวิมล ว่องวานิช, ๒๕๕๓ :๕๘)

๓. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา

สิ่งที่เป็นปัญหาของครูคือ การคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหา การกำหนดสิ่งทดลองเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน หลายครั้งที่ครูกำหนดปัญหาวิจัย แต่หาวิธีการแก้ไขไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ครูก็ไม่สามารถทำวิจัยได้ เนื่องจากไม่สามารถหา “อะไร” ไปทดลองใช้ได้ ครูอาจจะตั้งคำถามวิจัยว่า “ทำไมนักเรียนจึงมีข้อบกพร่องด้านการอ่าน” “ทำไมนักเรียนจึงเขียนสะกดคำไม่ได้” การตั้งคำถามแบบนี้ทำให้ได้คำตอบเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา ซึ่งครูสามารถวิเคราะห์ได้จากพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และพฤติกรรมการสอนของครู ถามวิจัยแบบนี้มีประโยชน์ แต่จะไม่สามารถแก้ปัญหาได้เลย หากครูไม่ตั้งคำถามวิจัยต่อว่า “วิธีแก้ปัญหานักเรียนที่มีข้อบกพร่องด้านการอ่านคืออะไร” “วิธีการแก้ปัญหานี้ใช้ได้ผลหรือไม่ อย่างไร” “ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการใช้วิธีการดังกล่าวคืออะไร”

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

- ๑) ครูต้องอ่านมาก ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวิทยาการด้านการสอนให้มาก
- ๒) ครูต้องมีการรวมกลุ่มกัน และหาโอกาสอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการสอนใหม่ๆ เนื่องจากกลุ่มครูเป็นผู้ปฏิบัติที่รู้เรื่องดีที่สุดเกี่ยวกับ “นักเรียน” และ “ห้องเรียน”
- ๓) ต้องมีการสำรวจและจัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมด้านการเรียนรู้ เทคนิคการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหลากหลาย
- ๔) การจัดตั้งเครือข่ายวิจัยในชั้นเรียน โดยเป็นศูนย์กลางของการเก็บรวบรวมผลการวิจัยแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ และแนวทางการทำวิจัยในชั้นเรียน แล้วจัดทำเป็นฐานข้อมูล

๔. การออกแบบการวิจัย

หลังจากที่ครูกำหนดปัญหาวิจัยได้แล้ว ก็ต้องกำหนดว่าจะใช้รูปแบบใดในการทำวิจัย รูปแบบการวิจัยนี้หมายถึง การกำหนดกลุ่มทำงานว่าเกี่ยวข้องกับใครบ้าง และจะใช้แนวทางการทำวิจัยแบบใด เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ โดยวิเคราะห์ปัญหาว่าเกี่ยวข้องกับใคร และเป็นปัญหาระดับใด ดังตัวอย่างในตารางที่ ๑.๒

ตารางที่ ๑.๒ ตัวอย่างการกำหนดรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน

ประเด็น	สาเหตุ	ระดับของปัญหา	รูปแบบ	กลุ่มทำงาน
๑.นักเรียนอ่านจับใจความไม่ได้เป็นส่วนใหญ่	พื้นฐานด้านการอ่านอ่อนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา	ระดับห้องเรียน/ชั้นเรียน	การวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือ	ครูกลุ่มสาระภาษาไทย
๒.นักเรียน ๑-๒ คนอ่อนภาษาไทย	-ไม่สนใจเรียน -ไม่ชอบภาษาไทย	ระดับบุคคล	การวิจัยปฏิบัติการแบบทำคนเดียว	ครูในห้องเรียนนี้
๓.นักเรียนไม่สนใจใฝ่รู้ ไม่รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง	-ไม่ได้รับการฝึกฝน -สิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนไม่พร้อม	ระดับโรงเรียน	การวิจัยปฏิบัติการแบบทำระดับโรงเรียน	ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยนำนักวิชาการภายนอกมาร่วม

แผนแบบการวิจัยที่ ๑ แบบมีการควบคุม (Controlling)

แผนแบบการวิจัยนี้เรียกว่าเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) หรือกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) โดยครูผู้สอนกำหนดให้มีกิจกรรมการควบคุมผู้เรียนอยู่ในระดับสูงมาก และมีการกำหนด หรือจัดให้มีสิ่งทดลอง (intervention) สอดแทรกระหว่างการเรียนการสอน ตัวอย่างงานวิจัยแบบนี้ ได้แก่ การทดลองเปรียบเทียบวิธีการสอน ๒ วิธี กลุ่มที่ ๑ ได้รับสิ่งทดลองแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กลุ่มที่ ๒ ได้รับสิ่งทดลองแบบการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง

แผนแบบการวิจัยที่ ๒ แบบมีการถามและการทำ (Asking and Doing)

แผนแบบการวิจัยนี้เรียกว่าเป็นการวิจัยแบบปฏิบัติการ (action research) หรือแบบร่วมมือ (collaborative research) โดยครูผู้สอนกำหนดให้มีการควบคุมผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ (ปล่อยตามสภาพปกติ) มีการกำหนดหรือจัดให้มีสิ่งทดลอง (intervention) สอดแทรกระหว่างการเรียนการสอน ตัวอย่างงานวิจัยแบบนี้ ได้แก่ การทดลองวิธีเล่านิทานให้นักเรียนฟัง ๒ แบบ แบบที่ ๑ ใช้วิธีการอ่านให้ฟังตามหนังสือทุกตัวอักษร แบบที่ ๒ ใช้วิธีการเล่านิทานให้ฟัง (สรุปประเด็นมาแล้ว) โดยนักเรียนทุกคนได้รับสิ่งทดลองทั้งสองแบบเหมือนกัน ในแผนแบบการวิจัยแบบนี้ จะเห็นว่าครูมีการสอดแทรกสิ่งทดลอง (วิธีสอน ๒ วิธี) แต่กลุ่มผู้เรียนไม่ได้รับการจัดระเบียบหรือควบคุมที่เข้มงวด

แผนแบบการวิจัยที่ ๓ แบบการวัด (Measuring)

แผนแบบการวิจัยนี้เรียกว่า การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยครูผู้สอนกำหนดให้มีการควบคุมผู้เรียนอยู่ในระดับสูง แต่ไม่มีการให้สิ่งทดลอง (intervention) สอดแทรกระหว่างการเรียนการสอน ตัวอย่างงานวิจัยแบบนี้ ได้แก่ การสำรวจแบบการเรียน (learning style) ของนักเรียนว่ามีกี่แบบ โดยมีการศึกษาตัวแปรภูมิหลังของนักเรียนว่ามีภูมิหลังที่ต่างกัน จะอธิบายรูปแบบการเรียนต่างกันหรือไม่ และนักเรียนเห็นว่าแบบการเรียนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากน้อยเพียงใด ในการเรียนการสอนส่วนใหญ่ครูมีการจัดรูปแบบการเรียนที่สอดคล้องกับแบบการเรียนของนักเรียนมากน้อยเพียงใด แผนแบบการวิจัยแบบนี้ ๓ นี้ เป็นการเก็บข้อมูลโดยครูทำการวัดลักษณะที่ครูสนใจจากผู้เรียน นักเรียนจะถูกควบคุมหรือกำกับให้ตอบสนองหรือให้ข้อมูลตามที่ครูต้องการ

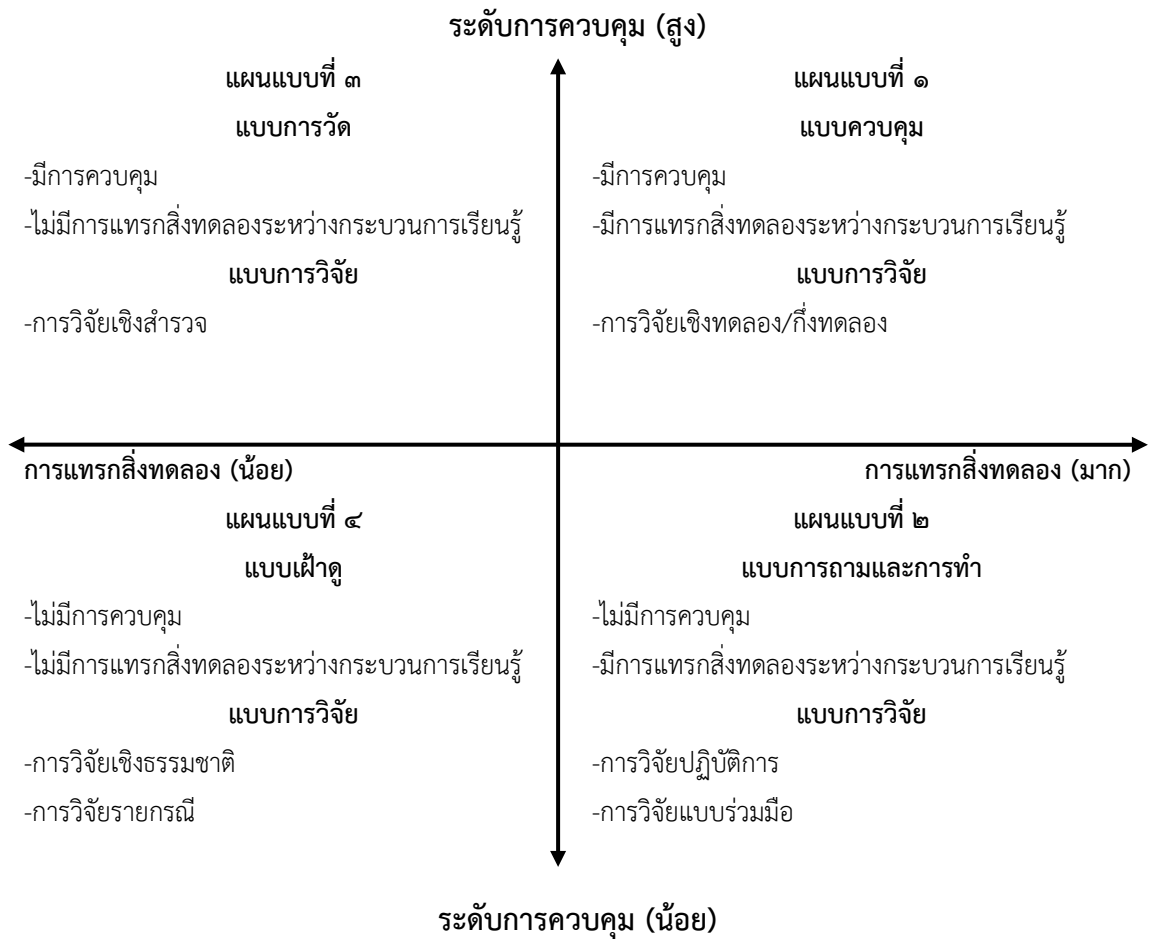
แผนแบบการวิจัยที่ ๔ แบบการเฝ้าดู (Watching)

แผนแบบการวิจัยนี้เรียกว่า การวิจัยเชิงธรรมชาติ (naturalistic research) หรือการวิจัยรายกรณี (case study research) โดยครูผู้สอนกำหนดให้มีการควบคุมผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ (ปล่อยตามธรรมชาติ/ไม่ควบคุม) และไม่มีการให้สิ่งทดลอง (intervention) สอดแทรกระหว่างการเรียนการสอน ตัวอย่างของงานวิจัยแบบนี้ ได้แก่ การศึกษากระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียน ครูสนใจศึกษาว่านักเรียนมีการแบ่งกลุ่มกันทำงานอย่างไร วิธีการแบ่งกลุ่มโดยการจับคู่กันสองคน หรือสามคน มีกระบวนการกำหนดอย่างไร ขนาดของกลุ่มมีผลต่อคุณภาพของผลการทำงาน และกระบวนการทำงานหรือไม่ ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงาน of นักเรียน ทำการจดบันทึกประจำวัน และบันทึกผลสะท้อนกลับ แล้วเขียนรายงานสรุปผลโดยการตีความข้อค้นพบ

โดยสรุป แผนแบบการวิจัยช่วยให้ครูสามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอน และจัดเก็บข้อมูลได้ โดยต้องวางแผนให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ของครูเตรียมการสอนแต่ละครั้ง อย่างไรก็ตาม จะเห็นว่าแผนแบบการวิจัยที่เหมาะสมกับวิธีการดำเนินงานของครูคือแผนแบบการวิจัยแบบที่ ๒, ๓ และ ๔ มากกว่าแผนแบบการวิจัยแบบที่ ๑ เนื่องจากวิธีวิจัยมีความใกล้เคียงกับสภาพการทำงานปกติของครู

เมื่อนำมิติระดับการควบคุม และการสอดแทรกสิ่งทดลอง มากำหนดเป็นแกน ๒ แกนตัดกัน จะจัดประเภทของการวิจัยได้ ๔ แบบ ดังภาพที่ ๑.๑

ภาพที่ ๑.๑ ประเภทของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ที่มา: นงลักษณ์ วิรัชชัย (๒๕๔๓)

๕. การเตรียมแผนสู่การปฏิบัติ

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นงานในหน้าที่ของครูทุกคน โดยทั่วไปครูทำแผนจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน แผนการจัดการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงได้ระหว่างการเรียนการสอน หากสภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนไม่เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ล่วงหน้า แต่พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ของครูไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร ครูทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้ทำ การเรียนการสอนในห้องเรียนอาจแตกต่างไปจากที่กำหนดในแผน และไม่มีการบันทึกผลหลังสอน หรือแนวทางที่ครูใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอนที่เป็นระบบ ครูไม่ได้มีการบันทึกถึงสภาพที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลของครู ครูมีแผนการประเมินการจัดการเรียนการสอน แต่ไม่ได้มีการบันทึกหลังการประเมิน ไม่ได้มีระบบว่า “มีปัญหาวะไรเกิดขึ้น” “ครูได้แก้ไขอย่างไร” “ผลการแก้ไขเป็นเช่นใด” นอกจากนี้ยังไม่ได้มีการจัดทำแผนการแก้ปัญหาย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลของการแก้ปัญหา

แนวคิดดังกล่าว สุวิมล ว่องวานิช (๒๕๕๓: ๖๗) เรียกว่า “การทำแผนการสอนโดยมีแผนการทำวิจัยปฏิบัติการ” รวมอยู่ด้วย

แนวคิดดังกล่าวคือ การจัดทำแผนการสอนที่ครอบคลุมสาระเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมอยู่ด้วย โดยมีกระบวนการที่ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนการปฏิบัติ การนำแผนไปปฏิบัติการ สังเกตและประเมินผล และการสะท้อนผลและปรับปรุง

ตัวอย่างเช่น จากการบันทึกพฤติกรรมหลังสอน ครูพบว่า เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มทำงาน นักเรียนใช้เวลาแบ่งกลุ่มนานมาก ทำให้ครูสงสัยว่า “ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น” “การแบ่งกลุ่มส่งผลอย่างไรต่อคุณภาพการทำงานของกลุ่ม” ครูจึงเริ่มนำปัญหาดังกล่าวมากำหนดเป็นคำถามวิจัย มีการวางแผนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล การตีความเพื่อทำความเข้าใจกับข้อค้นพบ เพื่อให้เกิดความหมายที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. แหล่งข้อมูล

การทำวิจัยในชั้นเรียนควรพยายามใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ทั้งที่สถานศึกษามีการจัดเก็บเองหรือครูจัดเก็บ เช่น คะแนนจากการสอบ O-NET สถิตินักเรียน ภูมิหลังของครอบครัว การเข้าชั้นเรียน ผลการเรียนรู้ วิชาที่ลงทะเบียนเรียน เป็นต้น แหล่งข้อมูลที่สำคัญได้แก่

๑) ข้อมูลจากนักเรียน การสังเกตกิจกรรม การรายงานประสบการณ์ การทดสอบ การแสดงความคิดเห็น และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เช่น การบ้าน งานเขียน

๒) ข้อมูลจากผู้ปกครอง การรายงานประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็น เก็บจากแบบสอบถาม หรือสัมภาษณ์

๓) ข้อมูลจากเพื่อนครู การสังเกต การรายงานประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็น สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสื่อการสอน ข้อมูลที่จัดเก็บหรือแสดงการวิจัยด้านวิธีสอน

๔) ข้อมูลจากตนเอง การสังเกตกิจกรรมต่างๆ อาจเก็บข้อมูลโดยการบันทึกภาพ เสียง การรายงานประสบการณ์ของตนเองผ่านบันทึกประจำวัน การแสดงความคิดเห็น ในการทำวิจัยในชั้นเรียนควรกำหนดแหล่งข้อมูลมากกว่าหนึ่งแหล่ง โดยข้อมูลหลักเป็นข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เช่น พฤติกรรมหรือผลการปฏิบัติของนักเรียน พฤติกรรมหรือผลการปฏิบัติของครู นอกจากนี้ยังมีแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความคิดเกี่ยวกับยุทธวิธีที่ควรใช้ในการสอน เช่น บทความ หนังสือ หรือข้อมูลจากบุคคลต่างๆ ในหน่วยงาน เป็นต้น

๒. เทคนิคที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เทคนิคที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน และมีความเหมาะสมกับข้อมูลแต่ละประเภทไม่เหมือนกัน

ตารางที่ ๑.๓ รายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิคการเก็บข้อมูล

เทคนิค	กลุ่มทำงาน
๑.ข้อสอบแบบเขียนตอบ	เครื่องมือวัดความรู้ ความสามารถของผู้เรียน วัดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาตามที่กำหนดในหลักสูตร
๒.การบันทึกเหตุการณ์/ การบันทึกภาคสนาม	บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน กิจกรรมในชั้นเรียน รวมทั้งความรู้สึก ปฏิติกริยาของผู้เรียน การบรรยายสภาพต่างๆ ทางกายภาพ โครงสร้างของกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์ของผู้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน เป็นการบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และการสังเกตของผู้บันทึกข้อมูลที่ได้รับมาจากความรู้สึกส่วนตัว เป็นข้อมูลที่ช่วยกระตุ้นความจำแต่อาจจะเกิดอคติได้ ต้องมีการฝึกอบรมในการใช้วิธีนี้
๓.การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรือการวิจัย เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ ผลงานของนักเรียน สื่อการสอน ตำรา บทความ ผลการเรียนของนักเรียน
๔.การสอบถาม/การสำรวจ	ข้อคำถามที่จัดเตรียมขึ้นให้กลุ่มผู้ตอบที่ให้ข้อมูลโดยการเขียนตอบ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อ ความต้องการ
๕.การสัมภาษณ์	การเก็บข้อมูลโดยการซักถามด้วยปากเปล่า มีการเผชิญหน้า ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง แต่ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล
๖.การบันทึกภาพถ่าย เสียง	ใช้อุปกรณ์เป็นกล้องถ่ายรูป เทป วิดิทัศน์ บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบซ้ำได้
๗.การสังเกต	การบรรยายเหตุการณ์ที่สังเกตเห็นในพฤติกรรมที่ผู้สังเกตกำหนดไว้ สามารถสังเกตโดยผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวหรือรู้ตัว หรือสังเกตโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ วิธีการสังเกตใช้เวลานาน ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งแต่ค่อนข้างใช้เวลาในการวิเคราะห์และตีความหมายข้อมูล
๘.สังคมมิติ	เป็นเครื่องมือที่สะท้อนให้เห็นโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มผู้ต้องการศึกษา

ตารางที่ ๑.๔ แหล่งข้อมูล ลักษณะข้อมูล และเทคนิคการเก็บข้อมูล

	ลักษณะของข้อมูล	เทคนิคการเก็บข้อมูล
ครู	ประสบการณ์ของครู ความคิดเห็น การรับรู้ ความเชื่อ	การบันทึกเหตุการณ์ การบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน
นักเรียน	ความรู้ วิธีการเรียนรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น การรับรู้ ความเชื่อ	การทดสอบ การบันทึกเหตุการณ์ การสำรวจ การสัมภาษณ์ การทำแบบฝึกหัด การให้ข้อมูลป้อนกลับ สังคมมิติ
หลักสูตร	สาระของหลักสูตร สื่อการเรียน	แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบ การสอน
กิจกรรม	การปฏิบัติของครู การปฏิบัติงานของนักเรียน การปฏิบัติงานของนักเรียน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	การบันทึกภาคสนาม การบันทึกเทป วิดิทัศน์ เอกสาร
บริบทของห้องเรียน	บรรยากาศของห้องเรียน	แผนที่ แผนผัง เอกสาร

๓. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวางแผนการเก็บข้อมูล มีขั้นตอนดังปรากฏในตารางที่ ๕ โดยหลังจากกำหนดคำถามวิจัยแล้ว ให้เลือกข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บ วิธีการจัดเก็บข้อมูล แหล่งข้อมูล ตารางการจัดเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล สิ่งที่ต้องระลึกถึงในการจัดเก็บข้อมูล คือ วิธีการเก็บข้อมูลแต่ละแบบสามารถเก็บข้อมูลได้มากกว่า ๑ ประเภท เช่น การสัมภาษณ์ผู้เรียน ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของผู้เรียน วิธีเรียน วิธีคิดของผู้เรียน เป็นต้น สิ่งที่ต้องเตือนใจตลอดเวลา คือ คุณภาพของข้อมูลได้มาด้วยวิธีการเก็บข้อมูลที่ดี ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของข้อมูลที่เก็บมาได้

ตารางที่ ๑.๕ ตารางเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูล	วิธีการรวบรวมข้อมูล	แหล่งที่มา	ตารางปฏิบัติงาน	การวิเคราะห์ข้อมูล
ข้อมูลชนิดใดที่ตอบคำถามวิจัย	จะเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างไร	จะรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งใด/และเก็บจากใครบ้าง	จะรวบรวมข้อมูลได้เมื่อใด/บ่อยแค่ไหน	จะนำข้อมูลมาทำอะไร/อะไรคือสิ่งที่ต้องการทำการวิเคราะห์ก่อน

การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ลักษณะของข้อมูล

๑) ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล ถ้าข้อมูลเป็นตัวเลข เช่น ผลการสอบ ปริมาณเวลาที่ใช้ในการทำงาน ก็ควรใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สหสัมพันธ์ การเปรียบเทียบ ความแตกต่าง เป็นต้น

๒) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ หรือการสังเกตเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการจัดบันทึกเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่สังเกตเห็น เช่น พฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่ในห้องเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน สมุดส่งงานของนักเรียน การจัดเก็บข้อมูลอาจใช้การบันทึกวิธีทัศน์

๒. แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

๑) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสำหรับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ส่วนใหญ่นำเสนอข้อมูลใช้ข้อมูลดิบ โดยมีการแจกแจงเป็นความถี่ ร้อยละ หรือค่าเฉลี่ย บางครั้งก็นำเสนอเป็นรูปภาพเส้น หรือแผนภูมิ เพื่อให้เข้าใจง่าย

๒) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

๒.๑) การวิเคราะห์ข้อมูลจากฐานราก (grounded data analysis) เริ่มด้วย (๑) การอ่านหรือพิจารณา ข้อความ/ข้อมูลที่เกิดขึ้นมาได้ และกำหนด/ขีดเส้นประเด็นสำคัญ (๒) การจัดกลุ่มประเภทของประเด็นสำคัญที่ได้จากการอ่าน (๓) การหารูปแบบความสัมพันธ์ของคำสำคัญ/ประเด็นต่างๆ (๔) การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับประเด็นข้อมูลที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มได้ก็จะจัดแยกกลุ่มต่างหาก

๒.๒) การวิเคราะห์แบบจัดกลุ่มข้อมูลก่อน (priori data analysis) เริ่มด้วย (๑) การจัดกลุ่มประเภทของข้อมูลล่วงหน้า โดยทำตารางแสดงความสัมพันธ์ของคำสำคัญที่กำหนด (๒) อ่านข้อความ/ข้อมูลแล้วขีดเส้นประเด็นสำคัญที่ตรงกับคำสำคัญที่กำหนด (๓) กำหนดประเด็นลงในช่องต่างๆ ของตารางที่เตรียมไว้แล้ว เพื่อหารูปแบบความสัมพันธ์ (๔) การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับประเด็นข้อมูลที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มได้ก็จะจัดแยกกลุ่มต่างหาก

๒.๓) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่คล้ายกับวิธีที่ ๒ คือ มีการกำหนดกลุ่ม/ประเภทของข้อมูลก่อน และอ่านวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ โดยจัดเข้ากลุ่ม/ประเภทของข้อมูล แต่ใช้วิธีการนับความถี่ของข้อมูลที่เกิดขึ้นในแต่ละกลุ่ม

๓. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ต้องมีความหมาย และผู้วิจัยต้องสร้างความหมายจากข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล ผลที่ได้จากขั้นของการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบว่าคำตอบของคำถามวิจัยคืออะไร แต่สิ่งที่จะมีประโยชน์มากกว่านั้น คือการแปลความหมายว่า สิ่งที่เกิดขึ้นนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ขั้นของความพยายามหาความหมายจะได้ผลมากหากให้เพื่อนร่วมงาน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ช่วยกันอภิปราย

๔. การสะท้อนผลกลับ

บทบาทของการมีส่วนร่วมในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะเกิดขึ้นมากในขั้นตอนของการแปลความหมายของสิ่งที่ค้นพบ ผู้วิจัยจะได้สารสนเทศที่ช่วยในการตัดสินใจ ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติต่อไป อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติจริงพบว่าครูมักใช้ขั้นตอนของการสะท้อนผลกลับเป็นขั้นตอนของการให้กำลังใจแก่ผู้ทำวิจัยซึ่งนับว่าเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากการแสดงความรู้สึกชื่นชมไม่ใช่กระบวนการวิจารณ์ที่นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้งานวิจัยของครูมีคุณภาพมากขึ้น

ตามแนวคิดของ Heron, J. (๑๙๙๖ อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, ๒๕๕๓) การสะท้อนผลกลับสามารถทำได้ ๔ ระดับ คือ

๑) ระดับการบรรยายสภาพที่เกิดขึ้น เป็นการวิพากษ์ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และข้อค้นพบต่างๆ

๒) ระดับการประเมินข้อค้นพบ เป็นการวิพากษ์เชิงประเมินว่าสิ่งที่ดำเนินการหรือสิ่งค้นพบดีหรือไม่ดีอย่างไร เพราะอะไร

๓) ระดับการอธิบายข้อค้นพบ เป็นระดับที่สูงขึ้นมากกว่า ระดับการประเมิน เป็นการวิพากษ์เพื่อนำผลที่ค้นพบไปใช้ประโยชน์ หรือปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติในครั้งต่อไป

ข้อความนี้ไม่ใช่การสะท้อนผลกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยของคุณ

- ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีกับผลงานวิจัยของท่าน
- การวิจัยของท่านช่วยพัฒนานักเรียนได้อย่างแท้จริง
- ขอชื่นชมในความตั้งใจของท่านอย่างยิ่ง
- ขอให้มุ่งมั่นทำวิจัยต่อไป

การสะท้อนผลกลับที่ครูจะได้ประโยชน์ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

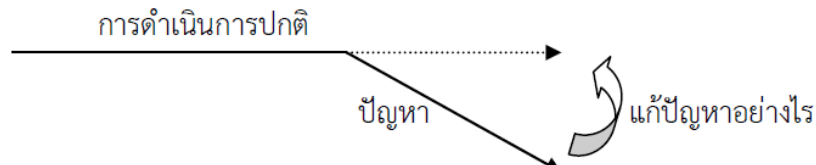
- ครูให้นักเรียนสอนกันเอง ครูให้มีการรายงานหน้าชั้นให้เพื่อนฟัง ครูแน่ใจได้อย่างไรว่านักเรียนจะได้รับความรู้ที่ถูกต้องครบถ้วน ครูมีกระบวนการควบคุมเรื่องนี้อย่างไร
- งานวิจัยของคุณทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น แต่ครูได้คิดถึงความวิตกกังวลของนักเรียนหรือเปล่าว่าได้เพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สภาพปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน

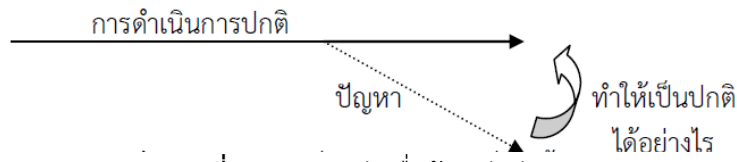
ปัญหาการวิจัย

การดำเนินการใดๆ จะมีปัญหาเกิดขึ้น อยู่เสมอๆ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามปกติที่ควร จะเป็น ดังนั้นจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นไป โดยใช้การวิจัยเพื่อหาสาเหตุและ แนวทางการแก้ไขที่ถูกต้อง และชัดเจน ดังแสดงในภาพที่ ๒.๑ (ภัทรา นิคมานนท์, ๒๕๔๓ : ๗-๘)

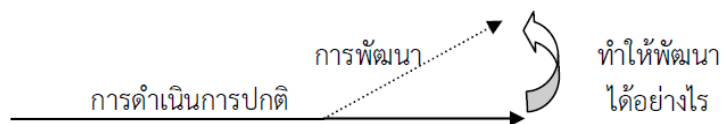
ภาพที่ ๒.๑ การวิจัยเพื่อแก้ปัญหา

การวิจัยเพื่อป้องกันปัญหา ในการดำเนินการบางกรณี อาจจะมีปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ในอดีต ดังนั้นจะต้องมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรจึงจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาเช่นนั้นอีกในปัจจุบัน การวิจัยเพื่อป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นอีก ดังแสดงในภาพ

ภาพที่ ๒.๒ การวิจัยเพื่อป้องกันปัญหา

การวิจัยเพื่อพัฒนาการปฏิบัติให้ดีขึ้น ในการดำเนินการที่ดีแล้ว แต่ต้องการ ให้เกิดการพัฒนาที่ดียิ่งขึ้นอีก ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าความรู้ความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ มาเพิ่มเติมในการดำเนินการอยู่เสมอๆ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการปฏิบัติที่ดีขึ้น ดังแสดงในภาพ

ภาพที่ ๒.๓ การวิจัยเพื่อพัฒนา

การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

การวิเคราะห์สภาพปัญหาในห้องเรียนเป็นขั้นตอนสำคัญที่ครูแต่ละคนต้องทำการสำรวจหรือศึกษาว่ามีอะไรเกิดขึ้นในห้องเรียน สิ่งนั้นเป็นปัญหาหรือไม่ และหากสภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนแสดงถึงปัญหาหลายประการที่ต้องการการแก้ไข ครูก็จำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของปัญหาเหล่านั้น

ประเด็นในการวิเคราะห์สภาพปัญหา

ครูควรตั้งคำถามกับตนเองหลังจากสังเกตเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- ๑) ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร
- ๒) ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาของใคร
- ๓) ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อใครและอะไรบ้าง
- ๔) ปัญหาที่เกิดขึ้นมีความสำคัญในระดับเมื่อเทียบกับปัญหาอื่น ปัญหาใดสำคัญกว่ากัน
- ๕) ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับปัญหาหรือเหตุการณ์อื่นๆ อะไรบ้างอย่างไร
- ๖) ใครคือผู้รับผิดชอบหลักในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และการแก้ไขปัญหานั้นต้องเกี่ยวข้องกับใครหรือไม่ อย่างไร

การใช้ประโยชน์จากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหานี้นำไปสู่การกำหนดคำถามวิจัยที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ทำให้ผู้วิจัยสามารถตัดสินใจในการวางแผนการวิจัยได้ดังนี้

- ๑) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นนำไปสู่การกำหนดคำถามวิจัยได้หลายคำถามที่ไม่เหมือนกัน การวิเคราะห์สภาพปัญหาจะทำให้ทราบว่าคำถามวิจัยใดมีความสำคัญที่สุด หรือเร่งด่วนที่สุดที่ต้องนำมาตอบก่อน
- ๒) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอาจเกิดกับนักเรียนทั้งห้องหรือเกิดกับนักเรียนบางคน การวิเคราะห์ปัญหาทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจได้ว่ากลุ่มเป้าหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือใคร
- ๓) สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น บางครั้งครูคนเดียวแก้ไขไม่ได้ ต้องอาศัยเพื่อครูคนอื่น หรือผู้เกี่ยวข้องหรือนักวิชาการภายนอกมาร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหา ดังนั้น ครูผู้ที่กำลังทำวิจัยจะมีข้อมูลตัดสินใจในการวิจัยนั้นสมควรใช้รูปแบบการวิจัยแบบใด จำเป็นต้องเชิญบุคคลภายนอกที่มีความชำนาญมาช่วยให้คำแนะนำหรือไม่ เช่น การใช้รูปแบบจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็น

ศูนย์กลาง หากครูไม่รู้ว่าจัดการเรียนรู้อย่างไร ก็ต้องระดมความคิดจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด การวิจัยที่เหมาะสมสำหรับกรณีนี้ ก็จะเป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแบบร่วมมือ

๔) ในบางคำถามวิจัยจำเป็นต้องแก้ไขในระดับกว้างหรือทำในระดับโรงเรียน ไม่ใช่เป็น ปัญหาที่แก้ไขได้ในชั้นเรียนนั้น หรือห้องเรียนนั้น เช่น ปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์ หากผู้เรียนมี พื้นฐานอ่อนอันเนื่องมาจากการจัดกระบวนการการเรียนรู้ก่อนหน้านั้น การแก้ไขเฉพาะรายบุคคล ไม่ได้ขจัดต้นเหตุของปัญหาให้หมดไปได้ อาจจำเป็นต้องแก้ไขโดยปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับการสอน คณิตศาสตร์ใหม่ทั้งหมด ลักษณะของการวิจัยจึงน่าจะเป็นการวิจัยปฏิบัติการแบบทำในระดับโรงเรียน ดังตัวอย่างตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ ตัวอย่างการกำหนดรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน

ประเด็น	สาเหตุ	ระดับของปัญหา	รูปแบบ	กลุ่มทำงาน
๑.นักเรียนอ่านจับใจความไม่ได้เป็นส่วนใหญ่	พื้นฐานด้านการอ่าน อ่อนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษา	ระดับห้องเรียน/ ชั้นเรียน	การวิจัยปฏิบัติการ แบบร่วมมือ	ครูกลุ่มสาระ ภาษาไทย
๒.นักเรียน ๑-๒ คน อ่อนภาษาไทย	-ไม่สนใจเรียน -ไม่ชอบภาษาไทย	ระดับบุคคล	การวิจัยปฏิบัติการ แบบทำคนเดียว	ครูในห้องเรียนนี้
๓.นักเรียนไม่สนใจ ใฝ่รู้ ไม่รู้จักค้นคว้า ด้วยตนเอง	-ไม่ได้รับการฝึกฝน -สิ่งอำนวยความสะดวก ในโรงเรียนไม่พร้อม	ระดับโรงเรียน	การวิจัยปฏิบัติการ แบบทำระดับ โรงเรียน	ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยนำนักวิชาการ ภายนอกมาร่วม

การวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง

คณะกรรมการจัดการความรู้ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง ได้ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ ครูผู้สอนนำมาเป็นในการกำหนดคำถามวิจัย โดยจำแนกประเด็นปัญหาออกเป็น ๖ ด้าน ได้แก่
๑) ปัญหาที่เกิดจากผู้เรียน ๒) ปัญหาที่ เกิดจากสภาพแวดล้อม ๓) ปัญหาที่เกิดจากตัวครูผู้สอน
๔) ปัญหาที่เกิดจากสื่อการเรียนการสอน ๕) วิธีการสอน และ ๖) ด้านอื่นๆ รายละเอียดดังตาราง ที่ ๒.๒ ถึง ตารางที่ ๒.๔

ตารางที่ ๒.๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาสามัญ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	แนวทางแก้ไขปัญหา
<p>๑. ปัญหาที่เกิดจากผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ - ขาดความรับผิดชอบ - ไม่เห็นความสำคัญของการเรียนสามัญ - ขาดระเบียบวินัย - มาสายประจำ - อยู่หอไม่มีผู้ปกครองดูแล 	<ul style="list-style-type: none"> - สังเกตพฤติกรรม - วิเคราะห์ case study - เยี่ยมบ้านนักเรียน - ให้คำแนะนำ
<p>๒. ปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหอพักเอกชนมากไม่มีการเข้มงวดกวดขัน - สภาพบรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน - วิทยาลัยอยู่ใกล้ถนนทำให้หนีเรียนได้ง่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมผู้ปกครองและครูให้ช่วยกันดูแลนักเรียนและหามาตรฐานร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว - ปรับภูมิทัศน์ในชั้นเรียนให้ถูกต้องเหมาะสม - ประชุมผู้ปกครองและครูให้ช่วยกันดูแลนักเรียน
<p>๓. ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขาดความรับผิดชอบ - ไม่ใช้สื่อการสอน - ภาระงานพิเศษมาก - ไม่เตรียมการสอน - ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อ - เข้าสอนช้า สอนเสร็จเร็วก่อนเวลา 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการอบรมพัฒนาการใช้สื่อการสอน - ควรมีการแบ่งงานให้ชัดเจน - ครูควรมีแผนการจัดการเรียนการสอน
<p>๔. ปัญหาที่เกิดจากสื่อการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่น่าสนใจมีแต่เอกสาร - ขาดอุปกรณ์สนับสนุนการใช้สื่อ - สื่อที่ทำด้วยเทคโนโลยีมีน้อย - เนื้อหาสื่อไม่ทันสมัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูสร้างสื่อ
<p>๕. วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ครูสอนโดยสั่งงานโดยไม่ให้คำแนะนำไม่กำกับติดตาม - วิธีการสอนไม่เหมาะสม - ไม่น่าสนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> - นำวิธีการสอนใหม่ๆมาใช้ - สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ใช้ทักษะกระบวนการต่างๆในการสอน
<p>๖. อื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานการแสดงเยอะ - คัดเลือกผู้เรียนไม่ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งใบงานชัดเจนให้แก่นักเรียนที่ไปร่วมงาน - ควรมีมาตรฐานในการคัดเลือกนักเรียนให้เป็นแนวเดียวกัน

ตารางที่ ๒.๓ การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาควิชาดุริยางค์ไทย

ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	แนวทางแก้ไขปัญหา
๑. ปัญหาที่เกิดจากผู้เรียน - นักเรียนไม่มีพื้นฐานที่ถูกต้อง - นักเรียนขาดทักษะด้านปฏิบัติ - นักเรียนขาดการเอาใจใส่ในการเรียน	- สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาและปรับพื้นฐานทักษะด้านปฏิบัติ - ปลุกฝังให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการเรียนในวิชาปฏิบัติเอก
๒. ปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม - มีการก่อสร้างอาคารเรียน	- งดการทำงานที่ทำให้เกิดเสียงดัง
๓. ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอน - คาบสอนทับซ้อนกับระดับปริญญาตรี - งานพิเศษนอกเหนือจากการเรียนการสอนมากเกินไป	- ควรมีการพิจารณาเรื่องชั่วโมงการสอน - ภาระงานพิเศษควรพิจารณาให้เหมาะสมและไม่กระทบกับการเรียนการสอน
๔. ปัญหาที่เกิดจากสื่อการเรียนการสอน - ขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีในการนำเสนอสื่อ	- จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อนำเสนอสื่อการเรียนการสอน
๕. วิธีการสอน - ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ครูสอนโดยสั่งงานโดยไม่ให้คำแนะนำไม่กำกับติดตาม - วิธีการสอนไม่เหมาะสม - ไม่น่าสนใจ	- นำวิธีการสอนใหม่ๆมาใช้ - สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - ใช้ทักษะกระบวนการต่างๆในการสอน

ตารางที่ ๒.๔ การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาควิชานาฏศิลป์ไทย

ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	แนวทางแก้ไขปัญหา
<p>๑. ปัญหาที่เกิดจากผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ขาดทักษะ -ขาดความสนใจ -ไม่รู้จะเรียนที่ไหน/ผู้ปกครองบังคับเรียน -ปัญหาครอบครัว -ขาดความรับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> -ปรับพื้นฐาน, สอนเสริม, แนะนำแนวทางการเรียนภายใน ๒ สัปดาห์แรก -หาสาเหตุ, สร้างแรงจูงใจ, สร้างความเป็นผู้นำ -ชี้แจงหรือแจ้งผู้ปกครอง -ให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล -มอบหมายงานและติดตามผลเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล และสร้างกฎระเบียบ
<p>๒. ปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> -ห้องเรียนไม่เพียงพอ -ขาดความสะอาดน่าอยู่ -มีแหล่งอบายมุขใกล้สถานศึกษา (เช่นร้านเกมส์, ร้านจำหน่ายสุรา) -บรรยากาศภายนอกและภายในสถานศึกษา เช่น เสียงรถเล่น, กลิ่นเหม็น 	<ul style="list-style-type: none"> -จัดห้องฝึกปฏิบัติให้เพียงพอ -สร้างวินัยและปลูกจิตสำนึกในการรักษาความสะอาด จัดเวรทำความสะอาด -แจ้งผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบ, ให้การอบรมนักเรียน -แจ้งผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบและแก้ไข
<p>๓. ปัญหาที่เกิดจากครูผู้สอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -ทักษะความรู้บางชั้นเรียน -เทคนิคการสอน -สอนไม่ทันเพราะกิจกรรมมาก ไม่มีห้องเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> -จัดอบรมตามหลักสูตร -สัมมนาครูผู้สอน, ศึกษาวิธีสอนในรูปแบบที่หลากหลาย -ให้ผู้บริหารพิจารณาและเห็นความสำคัญในการเรียนการสอน
<p>๔. ปัญหาที่เกิดจากสื่อการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> -สื่อไม่สมบูรณ์ -สถานที่เก็บสื่อไม่มี -สอนไม่ทันเพราะกิจกรรมมาก ไม่มีห้องเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> -ซ่อมแซม จัดซื้อสื่อที่มีคุณภาพ -จัดทำที่เก็บสื่อที่เป็นมาตรฐานประจำห้องเรียน -จัดทำโครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ โดยหัวหน้างานและคณะ

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะพบว่าบางปัญหาต้องแก้ในระดับกว้างหรือทำวิจัยในระดับโรงเรียน ไม่ใช่เป็นปัญหาที่แก้ไขได้ในชั้นเรียน บางปัญหาเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ในชั้นเรียน และหากสภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียนแสดงถึงปัญหาหลายประการที่ต้องการการแก้ไข ครูจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเหล่านั้น สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น บางครั้งครูคนเดียวแก้ไขไม่ได้ ต้องอาศัยเพื่อนครูคนอื่น หรือผู้เกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการภายนอกมาร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหา

ปัญหาที่เกิดจากตัวผู้เรียนเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ และสามารถแก้ไขได้ในชั้นเรียน ดังนั้นในบทที่ ๓ จึงเป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านผู้เรียน เพื่อกำหนดเป็นคำถามวิจัย และหาแนวทางในการแก้ไข

บทที่ ๓

สภาพปัญหาด้านผู้เรียน

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆ มากมาย แต่การเริ่มทำวิจัยในชั้นเรียนในช่วงแรก น่าจะเริ่มจากการกำหนดคำถามวิจัยให้แคบและเจาะจง เพื่อให้สามารถควบคุมกระบวนการวิจัยให้อยู่ในวิสัยที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้ ปัญหาที่มีความสำคัญและสามารถเริ่มต้นด้วยงานวิจัยขนาดเล็ก ได้แก่ ปัญหาด้านผู้เรียน ดังนั้นคณะกรรมการจัดการความรู้ จึงได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดจากตัวผู้เรียน เพื่อกำหนดคำถามวิจัย และแนวทางการแก้ปัญหา โดยจำแนกประเด็นปัญหาเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านพุทธิพิสัย ๒) ด้านจิตพิสัย และ ๓) ด้านทักษะพิสัย

ปัญหาผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย

ปัญหา	คำถามวิจัย	แนวทางการแก้ปัญหา
๑.นักเรียนอ่านภาษาไทยไม่ออก	ทำไมนักเรียนอ่านภาษาไทยไม่ออก	สำรวจ สังเกต พฤติกรรมการอ่าน
๒.นักเรียนแต่งประโยคภาษาอังกฤษไม่ได้	ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะแต่งประโยคภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	ศึกษาจากบทเรียนโมดูล
๓.นักเรียนสะกดคำศัพท์ไม่ได้	ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้	การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
๔.นักเรียนใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษไม่เป็น	ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ	การสอนด้วยเกม
๕.นักเรียนบวก ลบ เลขไม่ได้	เพราะอะไรนักเรียนจึงบวก ลบ เลขไม่ได้	ศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการบวก และ การลบ
๖.นักเรียนท่องสูตรคูณไม่ได้	ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะท่องสูตรคูณได้	ทำกิจกรรมท่องสูตรคูณแบบเรียนเป็นคู่
๗.นักเรียนลำดับเหตุการณ์ไม่ได้	ทำไมนักเรียนจึงเรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้	ศึกษาจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ปัญหาผู้เรียนด้านจิตพิสัย

ปัญหา	คำถามวิจัย	แนวทางการแก้ปัญหา
๑.ขาดความรับผิดชอบ	๑.ขาดความรับผิดชอบ	๑.ศึกษารายกรณี
๒.ความซื่อสัตย์	๒.ทำอย่างไรนักเรียนมีความซื่อสัตย์	๒.เยี่ยมบ้าน
๓.เชื่องซึม หงอยเหงา	๓.เหตุใดนักเรียนจึงมีอาการเชื่องซึม และหงอยเหงา	๓.เสริมแรงใจ เช่น ชื่นชม ยกย่องหน้าชั้นเรียน หรือ หน้าเสาธงเมื่อทำความดี
๔.ความเมตตากรุณา	๔.เหตุใดนักเรียนจึงขาดความเมตตา กรุณา	๔.แจกรางวัล
๕.ความเสียสละ	๕.เหตุใดนักเรียนจึงขาดความเสียสละ	๕.จัดประกวดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
๖.ความกตัญญูกตเวที	๖.เหตุใดนักเรียนจึงขาดความกตัญญูกตเวที	๖.จัดทำสมุดบันทึกความดี
๗.เจตคติต่อวิชาที่เรียน	๗.เหตุใดนักเรียนจึงมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาที่เรียน	
๘.เด็กใช้โทรศัพท์ขณะเรียน	๘.เหตุใดนักเรียนชอบใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียน	
๙.ลักขโมย	๙.เหตุใดนักเรียนชอบลักขโมย	
๑๐.ไม่ส่งการบ้าน	๑๐.เหตุใดนักเรียนไม่ส่งการบ้าน	
๑๑.มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน	๑๑.เหตุใดนักเรียนมีเพศสัมพันธ์ ในวัยเรียน	
๑๒.การแกล้งเพื่อน	๑๒.เหตุใดนักเรียนชอบแกล้งเพื่อน	

ปัญหาผู้เรียนด้านทักษะพิสัย

ปัญหา	คำถามวิจัย	แนวทางการแก้ไขปัญหา
๑.นักเรียนไม่สามารถตีฆ้องวงใหญ่ได้ถูกต้อง	เพราะเหตุใดนักเรียนจึงปฏิบัติ การตีฆ้องวงใหญ่ไม่ถูกต้องตาม แบบแผน	-สร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ -การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน -ปรับกระบวนการสอนในด้านทักษะ
๒.นักเรียนไม่สามารถแปลทำนองทางดนตรีตามเครื่องมือที่ตนเองถนัดได้	นักเรียนจะสามารถแปลทำนองทางดนตรีตามเครื่องมือที่ตนเองถนัดได้อย่างไร	
๓.นักเรียนไม่สามารถบรรเลงเครื่องหนังประกอบทำนองของเพลงต่างๆได้	เพราะเหตุใดนักเรียนจึงไม่สามารถ บรรเลงเครื่องหนังประกอบทำนองของเพลงต่างๆ ได้	
๔.นักเรียนไม่สามารถชักคนชักขอได้ถูกต้อง	นักเรียนจะสามารถชักคนชักขอเข้า - ออก ให้ถูกต้องได้อย่างไร	
๕.นักเรียนไม่สามารถตีไม้ตีตะจะเข้เข้า - ออก ได้ถูกต้อง	ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะสามารถตีไม้ตีตะจะเข้เข้า - ออก ได้อย่างถูกต้อง	
๖.นักเรียนไม่สามารถระบายลมเพื่อฝึกเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าได้	นักเรียนจะสามารถระบายลมเพื่อฝึกเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าได้อย่างไร	
๗.นักเรียนไม่สามารถกำหนดลมหายใจขณะขับร้องได้	ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะสามารถกำหนดลมหายใจขณะขับร้องได้	
๘.นักเรียนร้องไม่ถูกเสียง (เพี้ยน)	เพราะเหตุใดนักเรียนจึงร้องไม่ ถูกเสียง (เพี้ยน)	
๙.นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติ นาฏยศัพท์เบื้องต้นให้ถูกต้องตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทยได้	เพราะเหตุใดนักเรียนจึงไม่สามารถปฏิบัตินาฏยศัพท์เบื้องต้นให้ถูกต้องตามแบบแผนนาฏศิลป์ไทยได้	

การตั้งคำถามวิจัยมีความสำคัญมากต่อการวิจัยของครู เนื่องจากคุณค่าของการวิจัยจะมี มากน้อยขึ้นอยู่กับคุณภาพของคำถามวิจัยที่กำหนดขึ้น ระดับของคำถามวิจัยแบ่งออกได้เป็น ๒ ระดับ ได้แก่ การวิจัยระดับที่หนึ่ง (first-order research) และการวิจัยระดับที่สอง (second-order research)

๑) การวิจัยระดับที่หนึ่ง (first-order research) เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อตอบคำถามว่า “ใครทำอะไร” “ได้ผลอย่างไร” ตัวอย่างเช่น

- นักเรียนมีความก้าวหน้าเพียงใดหลังจากใช้กิจกรรมการฟังแบบที่ครูนำมาทดลอง ใช้

- กิจกรรมแบบใดทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีที่สุด

๒) การวิจัยระดับที่สอง (second-order research) เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อตอบคำถามว่า “คนรับรู้สิ่งที่ตนเองทำอย่างไร” คำถามวิจัยระดับที่สองให้ข้อมูลที่มีรายละเอียดและมีความลึกซึ้งกว่า คำถามวิจัยแบบแรก ตัวอย่างเช่น

- นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใด ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น (คำถามนี้ ทำให้เข้าใจความคิดของนักเรียน ซึ่งความคิดของนักเรียนอาจไม่เหมือนความคิดของครู)

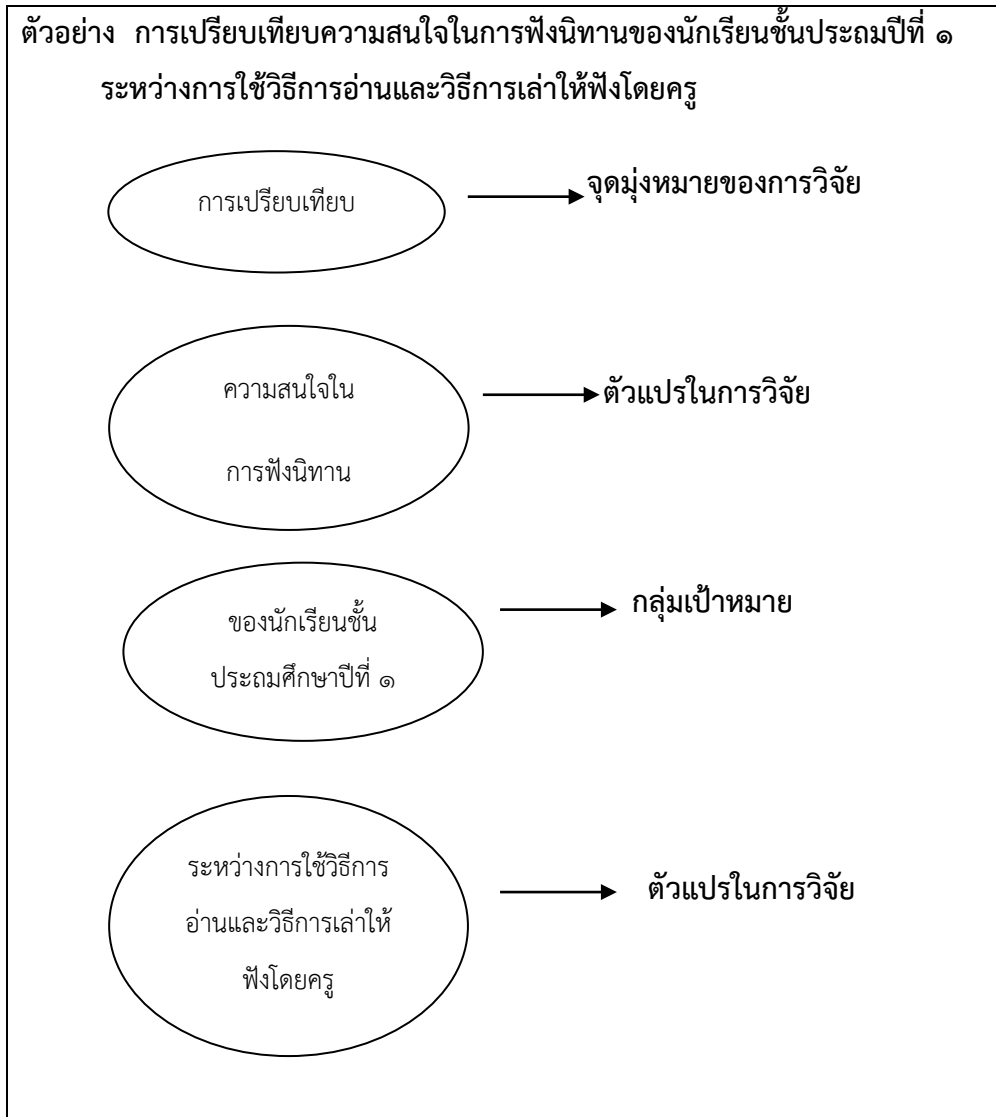
การตั้งคำถามวิจัยที่ดี ครูควรเป็นคนช่างสังเกต มีนิสัยรักการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านเนื้อหา สารที่เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนและวิธีการแก้ไขปัญหา ต้องฝึกตั้งข้อสงสัยและตั้งคำถามวิจัย ทดลองตั้งคำถามและคาดเดาคำตอบ นอกจากนี้ครูต้องหาเวลาสะท้อนความคิดกับเพื่อนร่วมงาน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบความคิดของตนเอง โดยเฉพาะความสมเหตุสมผลของคำถามวิจัย

บทที่ ๔

การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน มีประเด็นสำคัญที่ต้องนำเสนอ คือ ชื่อเรื่องหรือหัวข้อวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ตัวแปรในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย

๑. ชื่อเรื่อง ส่วนประกอบของชื่อเรื่องมี ๓ ส่วน คือ จุดมุ่งหมายของการวิจัย ตัวแปรในการวิจัย และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

๒. **ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา** แนวทางในการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหามีสาระที่ควรนำเสนอ ๖ ส่วน ได้แก่

- ๑) หลักการและเหตุผล หรือสิ่งที่พึงประสงค์ มุ่งหวังให้เกิด
 - ๒) สภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบัน
 - ๓) ความแตกต่างของสภาพที่พึงประสงค์กับสภาพที่เป็นอยู่
 - ๔) ผลที่ตามมา หรือปัญหาที่ตามมาจากการเกิดความแตกต่าง
 - ๕) ประเด็นที่ต้องทำการวิจัยเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ปัญหา หรือคำอธิบายสภาพที่เกิดขึ้น
- ๖) สิ่งที่เป็นประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับหลังจากได้แนวทางในการแก้ปัญหา

ตัวอย่าง

- ๑) ทักษะการฟังเป็นสิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ไม่เว้นแม้แต่เด็กเล็กที่กำลังสนใจการเล่นนิทาน
 - ๒) แต่ก็ยังพบว่าเด็กเล็กมักมีสมาธิในการฟังสั้น ทำให้ไม่สามารถจับประเด็นที่ได้จากการฟังได้อย่างครบถ้วน สภาพดังกล่าวเกิดขึ้นกับนักเรียนชั้นอนุบาล ๒ ที่ผู้วิจัยรับผิดชอบ
 - ๓) นักเรียนส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมการฟังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ
 - ๔) ทำให้มีผลกระทบต่อพัฒนาทักษะทางภาษาโดยเฉพาะการจับประเด็นเรื่องราวต่างๆ
 - ๕) ประเด็นที่น่าสนใจศึกษา มีหลายประการ เช่น ทำไมนักเรียนจึงไม่ค่อยสนใจการฟัง นักเรียนชอบฟังนิทานแบบใดมากกว่ากัน การเล่นนิทานมีอิทธิพลต่อการทำให้นักเรียนสนใจการฟังมากกว่ากัน วิธีการเล่นนิทานที่ตรงความสนใจในการฟังมีอะไรบ้าง วิธีใดให้ผลดีมากกว่ากัน
- ๖) การได้ข้อมูลเหล่านี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ทักษะการฟังแก่ผู้เรียน

๓. คำถามวิจัย แนวทางการกำหนดคำถามวิจัยมีหลักการดังต่อไปนี้

- ๑) ใช้ข้อความที่เป็นประโยคคำถาม
- ๒) ประกอบด้วยตัวแปรในการวิจัย และกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา
- ๓) สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ตัวอย่าง

- ๑) นักเรียนมีความสนใจในวิธีการเล่นนิทานแบบใดมากกว่ากันระหว่างวิธีการเล่าให้ฟังและวิธีการอ่านให้ฟัง
- ๒) วิธีการเล่นนิทานให้ฟังและวิธีการอ่านนิทานให้ฟังส่งผลให้ความสนใจในการฟังของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่ วิธีใดดีมากกว่ากัน

๔. วัตถุประสงค์ของการวิจัย แนวทางการเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

- ๑) ระบุกิจกรรมหรืองานที่ต้องการทำเพื่อตอบคำถามวิจัย โดยมีการเขียนตามลำดับ
ขั้นตอน
- ๒) อย่าเขียนสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดหรือสิ่งที่เป็นโยบายของการวิจัย
- ๓) นิยมเขียนในรูปประโยคบอกเล่ามากกว่าประโยคคำถาม

ตัวอย่าง

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ถูกต้อง

- ๑) เพื่อศึกษาวิธีการเล่นนิทานที่นักเรียนชอบ
- ๒) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการฟัง หลังจากที่มีการทดลองใช้วิธีการเล่นนิทานด้วยวิธีการที่ต่างกันระหว่างวิธีการเล่าให้ฟัง และวิธีการอ่านให้ฟังโดยครู
- ๓) เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการฟังของนักเรียนระหว่างการใช้วิธีการ ๒ แบบ

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ไม่ถูกต้อง

- ๑) เพื่อให้ทราบว่าวิธีการเล่นนิทานแบบใดที่ส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในการฟังมากกว่ากัน
- ๒) เพื่อทำให้นักเรียนมีทักษะในการฟังที่สูงขึ้น

๕. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย หลักการเขียนประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยมีดังนี้

- ๑) ระบุสิ่งที่เป็นประโยชน์จากข้อค้นพบ ไม่ว่าจะข้อค้นพบนั้นจะเป็นแบบใดก็ตามและ
ไม่ว่าข้อค้นพบนั้นจะเป็นไปตามที่ผู้วิจัยมุ่งหวังหรือไม่ แต่สิ่งที่ค้นพบนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างน้อย
ที่สุดก็ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาทำวิจัยในแนวทางเดิม หรือประเด็นเดิม
- ๒) การวิจัยเป็นการค้นหาสิ่งที่ค้นพบ ซึ่งผู้วิจัยยังไม่ทราบคำตอบล่วงหน้า
คำตอบจะเป็นเช่นใด ดังนั้นการระบุประโยชน์ของการวิจัยว่าจะได้ผลอย่างไรที่มุ่งหวัง เป็นการให้
ข้อสรุปที่หักทักมากเกินไป จึงไม่ควรเขียนแบบนี้
- ๓) ต้องไม่เขียนเพียงแต่ว่าผลการวิจัยนี้ทำให้ได้รู้ข้อเท็จจริงอะไรบ้าง แต่ต้องระบุ
ว่าการได้ทราบข้อเท็จจริง หรือข้อมูลสารสนเทศนั้นจะเกิดประโยชน์อะไรบ้าง

<p>ตัวอย่าง</p> <p>ตัวอย่างที่ถูกต้อง</p> <p>การวิจัยนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยให้ครูได้ค้นพบวิธีการเล่นนิทานที่เหมาะสมกับนักเรียน ข้อค้นพบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนให้ก้าวหน้าขึ้น</p> <p>ตัวอย่างที่ไม่ถูกต้อง</p> <p>๑) การวิจัยนี้ทำให้รู้ว่าวิธีการเล่นนิทานแบบใดดีกว่ากัน (แค่อยากรู้อย่างเดียวยังมีประโยชน์ไม่พอ ต้องขยายต่อว่าความรู้นี้จะเกิดประโยชน์อะไรบ้าง</p> <p>๒) การวิจัยทำให้ความสนใจในการฟังของนักเรียนสูงขึ้น</p>

๖. **ตัวแปรในการวิจัย** ตัวแปรในการวิจัย คือ สิ่งที่ผู้สนใจศึกษา สามารถแปรค่าตามคุณลักษณะที่ผู้วิจัยสนใจได้มากกว่า ๑ ค่า หรือมากกว่า ๑ คุณลักษณะ

<p>ตัวอย่าง</p> <p>เพศ เป็นตัวแปร ๑ ตัวแปร โดยแปรค่าได้ ๒ ลักษณะ คือ ชาย และหญิง</p> <p>วิธีการเล่นนิทาน เป็นตัวแปร ๑ ตัว โดยแปรค่าเป็น ๒ ค่า คือ วิธีการเล่าให้ฟัง และวิธีการอ่านให้ฟัง</p> <p>ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปร ๑ ตัว โดยแปรค่าได้หลายค่าตั้งแต่ ๐-๑๐๐ คะแนน (ถ้าคะแนนเต็ม ๑๐๐)</p>

๗. **วิธีการวิจัย** ระบุแบบแผนการวิจัย ได้แก่ การวิจัยปฏิบัติการ การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยรายกรณี

๘. **กลุ่มเป้าหมาย** กลุ่มที่เป็นเป้าหมายของการวิจัย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในชั้นเรียนที่ทำวิจัย

๙. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** สิ่งที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่ต้องการ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกข้อมูล เป็นต้น

๑๐. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าเก็บในช่วงใด ใครเป็นคนเก็บ เก็บอย่างไร และใช้เวลานานเท่าใด

๑๑. **วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล** ระบุวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้เห็นภาพรวม ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล ถ้าเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพอาจใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ข้อมูลเชิงปริมาณอาจใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือมีการนำเสนอด้วยกราฟ

๑๒. **ผลการวิจัย**

ตารางที่ ๓.๑ การนำเสนอรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

ประเด็นสำคัญ	สาระเนื้อหา
หัวข้อวิจัย	การศึกษาผลการใช้วิธีการสอนเชิงบวกที่มีพฤติกรรมของนักเรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ
ความเป็นมาของปัญหาวิจัย	การสอนภาษาต่างประเทศให้กับนักเรียนให้กับนักเรียนที่ไม่เคยใช้ภาษานั้นมาก่อน วิธีการที่จะทำให้เด็กมีความสุขเพลิดเพลินและเรียนได้ดีควรใช้วิธีการอย่างไรจึงจะประสบความสำเร็จ
คำถามวิจัย	สไตล์การสอนของครูเป็นเชิงบวกหรือไม่ และช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนต่อหรือไม่
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	๑. เพื่อศึกษาความสนใจในการเรียนภาษากรีกของนักเรียนเมื่อใช้การสอนเชิงบวก ๒. เพื่อศึกษาระดับความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับขนชาติกรีกหลังการสอนเชิงบวกของครู
ตัวแปรในการวิจัย	๑. วิธีสอนเชิงบวก ๒. ความสนใจในการเรียนภาษากรีก ๓. ความรู้เกี่ยวกับขนชาติกรีก
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลของการใช้วิธีสอนเชิงบวกที่มีต่อความสนใจของนักเรียนในการสอนภาษาต่างประเทศที่นักเรียนไม่เคยใช้มาก่อน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป
วิธีดำเนินการวิจัย	การวิจัยปฏิบัติการ
กลุ่มเป้าหมาย	นักเรียนทั้งหมดในห้องเรียนนี้
เครื่องมือวิจัย	๑.แบบสังเกตการณ์สอน ๒.แบบสอบถามนักเรียน
การเก็บรวบรวมข้อมูล	ทำการบันทึกเทปการสอนของครู แล้วนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้วยตนเอง จากนั้นให้เพื่อนดูเทปการสอน แล้วช่วยกันวิเคราะห์พฤติกรรม ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครู ทำการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการสอน และความรู้เกี่ยวกับขนชาติกรีก
การวิเคราะห์ข้อมูล	วิเคราะห์โดยใช้ความถี่
ผลการวิจัย	นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นจะเรียนภาษากรีก ครูมีพฤติกรรมการสอนเชิงบวกมากขึ้น และนักเรียนมีการวิจารณ์เชิงบวก

ที่มา: สุวิมล ว่องวานิช (๒๕๕๓: ๑๑๐)

ตัวอย่างที่ ๑ รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ชื่อเรื่อง

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้บทเรียนโมดูล เรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เรื่องการแต่งประโยคภาษาอังกฤษ รายวิชา ๒๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจากปีการศึกษาที่ผ่านมา จะพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ไม่ผ่านเกณฑ์มากกว่าร้อยละ ๒๐ และ จากการสังเกตจากการทำกิจกรรมในห้องเรียน และการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ พบว่ามีปัญหา ดังนี้ คือ ๑) ไม่มีความแม่นยำเกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคภาษาอังกฤษชนิดต่างๆ ๒) นักเรียนไม่สามารถจำแนกชนิดและหน้าที่ของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ นอกจากนั้นโดยสภาพปัจจุบันของนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองส่วนใหญ่ จะต้องใช้เวลาหลังเรียน หรือในวันหยุดในการทำงานหรือปฏิบัติราชการด้านบรรเลงและการแสดง ทำให้เกิดความเหนื่อยล้า ซึ่งหากสอนด้วยวิธีการแบบบรรยาย นักเรียนอาจไม่สนใจฟัง หรือ บางครั้งอาจง่วงหลับไป ทำให้นักเรียนไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เมื่อครูให้ทำแบบฝึกหัดจึงต้องคัดลอกของเพื่อน ซึ่งจะส่งผลต่อการทำแบบทดสอบหรือการทำข้อสอบวัดผลปลายภาคต่อไป การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจต่อบทเรียนด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญและจะช่วยให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ผู้วิจัยในฐานะจึงมีแนวคิดในการสร้างบทเรียนโมดูลเรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ขึ้น เพื่อให้กระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ ด้วยตนเองจากลักษณะ และคุณสมบัติของสื่อ และ นอกจากนั้นยังสามารถนำติดตัวไปศึกษาและทบทวน นอกห้องเรียนได้ตามความเหมาะสมและตามความต้องการ อันจะช่วยในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนทุกคนสามารถสอบผ่านเกณฑ์การประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามวิจัย

ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะแต่งประโยคภาษาอังกฤษได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนโมดูลเรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ครูมีสื่อการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ อ ๒๑๑๐๑ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรต้นบทเรียนโมดูล เรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
2. ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการ

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ๓ ห้องเรียน จำนวน ๙๘ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบ เรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ จำนวน ๒๐ ข้อ
2. บทเรียนโมดูล เรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้บทเรียนโมดูล เรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ไปใช้เป็นสื่อการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การแต่งประโยคภาษาอังกฤษจำนวน ๒ ชั่วโมง และมอบหมายให้นักเรียนนำบทเรียนโมดูลไปศึกษานอกเวลาเรียน และนัดหมายทำแบบทดสอบ และนำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบ มาหาค่าร้อยละของนักเรียนที่ได้คะแนนได้ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เท่ากับ ๑๒ คะแนน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ตรวจสอบแบบทดสอบ
๒. นำคะแนนของนักเรียนบันทึกในตารางวิเคราะห์ข้อมูล
๓. หาค่าร้อยละของนักเรียนที่ได้คะแนนแบบทดสอบผ่านเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย ปรากฏว่านักเรียน ทั้ง ๔๘ คน สามารถสอบผ่านเกณฑ์ การประเมิน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๘๗ ดังนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้จึงยังไม่ได้ผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ คือต้องการให้นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งในระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนด้วยบทเรียนโมดูล ผู้วิจัยได้สังเกตและสอบถามนักเรียน พบว่า การอธิบายเนื้อหาไว้ในบทเรียนรวบรัดเกินไป และ มีการยกตัวอย่างน้อยเกินไป และการออกแบบบทเรียนโมดูลยังไม่ค่อยน่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและการสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนโมดูลไปพูดคุยเพื่อนครูในกลุ่มสาระ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงบทเรียนโมดูล และรวมทั้งจะหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าวต่อไป เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในปีการศึกษาต่อไป สามารถทำแบบทดสอบผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

ตัวอย่างที่ ๒ รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย

ชื่อเรื่อง

การพัฒนาทักษะด้านกระบวนการทำรำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทองเป็นวิทยาลัยที่จัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพ สาขานาฏศิลป์ไทย เป็นสาขาหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์และใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางด้านทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยควรอยู่ในระดับ ดีถึงดีมาก แต่จากผลการเรียนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนในระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ถึงระดับปานกลาง เนื่องจาก ๑)นักเรียนมีพื้นฐานเบื้องต้นทางด้านนาฏศิลป์ไทยต่างกัน คนที่มีความรู้เบื้องต้นที่ดีสามารถปฏิบัติได้ดี แต่ผู้ที่ไม่มีความรู้จะปฏิบัติให้เกิดทักษะได้ช้ามาก และทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียน ๒) นักเรียนขาดความอดทน ในการเรียนให้เกิดทักษะผู้เรียนต้องมีความอดทน ความพยายามในการฝึก เพราะในเบื้องต้นหากผู้เรียนไม่เคยฝึกจะเกิดความเมื่อยล้า แต่เมื่อฝึกสักระยะจนเกิดความเคยชิน ความเมื่อยล้าก็จะหายกลายเป็นปกติ

๓) ผู้เรียนไม่กลับไปทบทวน การจะฝึกทักษะในการเรียนนาฏศิลป์ ผู้เรียนจะต้องทบทวนบ่อยๆ เพื่อพัฒนาให้เกิดความจำที่แม่นยำ เพราะในการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยต้องใช้ทั้งร่างกายในการปฏิบัติ การฟังจังหวะที่ต้องรำให้ถูกต้องตามท่วงทำนอง และสวยงามตามแบบนาฏศิลป์ไทย

การดำเนินการพัฒนาทางด้านทักษะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนสาขานาฏศิลป์ไทย ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น ผู้ทำวิจัยจึงเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน โดยการให้นักเรียนที่จะเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เตรียมความพร้อมในภาคฤดูร้อน ในการนี้ครูจะต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และเทปวีดีทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานไม่เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจนเกินไป และมีสื่อการสอน โดยให้นักเรียนกลับไปทบทวนตนเองที่บ้านได้ เมื่อเปิดภาคเรียนนักเรียนก็จะสามารถศึกษาตามหลักสูตรได้อย่างครบถ้วน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

คำถามการวิจัย

ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะเกิดทักษะด้านกระบวนการทำรำได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

- ๑) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ด้านกระบวนการทำรำในแนวทางเดียวกัน
- ๒) นักเรียนเกิดทักษะในด้านกระบวนการทำรำ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- ๑) ครูมีการพัฒนาการสอนที่หลากหลาย
- ๒) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ในระดับดี ถึง ดีมาก

ตัวแปรในการวิจัย

- ๑) ตัวแปรต้น กระบวนการสอนที่หลากหลาย
- ๒) ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการ

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ สาขานาฏศิลป์ไทยละคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ๑) ใบความรู้
- ๒) แบบฝึกทักษะ
- ๓) วัสดุทัศนักรบวงทำรำ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย โดยให้นักเรียนฝึกฝนและทดสอบกระบวนท่ารำของนักเรียน โดยใช้ช่วงเวลาในภาคฤดูร้อน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- ๑) ตรวจสอบแบบทดสอบ
- ๒) ทดสอบภาคปฏิบัติ
- ๓) แบบสอบถามความคิดเห็น
- ๔) เปรียบเทียบผลงานจากการฝึกฝนครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย
- ๕) หาค่าร้อยละของนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

๑) นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

๒) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนของครูผู้สอน ปรากฏดังนี้

๒.๑) สิ่งที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ เทปวีดิทัศน์ เพราะสอนเป็นขั้นตอนเห็นภาพ เคลื่อนไหวและเข้าใจง่าย ถ้าปฏิบัติตามไม่ทันก็สามารถย้อนภาพกลับไปดูใหม่ได้ นอกจากนี้นักเรียนยังชอบเอกสารประกอบภาพ เพราะมีรูปภาพมาก อ่านแล้วเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติตามได้ รวมทั้งชอบแถบบันทึกเสียง เพราะสอนเป็นขั้นตอน ฟังแล้วเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้

๒.๒) นักเรียนไม่มีสิ่งที่ไม่ชอบ จำนวน ๒๐ คน แต่มีจำนวน ๕ คนไม่ชอบแถบบันทึกเสียง เพราะมีแต่เสียง ไม่มีภาพ และปฏิบัติตามไม่ค่อยได้ ไม่น่าสนใจ

๒.๓) ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาคฤดูร้อน สรุปได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบวิธีการเรียนในรูปแบบนี้ เพราะมีความสุขและเป็นอิสระ มีความมั่นใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อไม่เข้าใจ ปฏิบัติไม่ได้ หรือไม่ทัน ก็สามารถศึกษาใหม่ได้ โดยไม่ต้องเกรงใจครู จนสามารถเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย มีความต้องการที่จะเรียนแบบนี้ตลอด อีกทั้งเพื่อนๆ ที่เรียนร่วมกัน เป็นนักเรียนที่มีความสามารถอยู่ในระดับเดียวกัน มีจำนวนน้อย มีครูเป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือ จึงมีความรู้สึกใกล้ชิดครูผู้สอนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑) นักเรียนมีช่วงความสนใจสั้น จึงควรแนะนำให้นักเรียนพักและผ่อนคลาย ขณะเดียวกันต้องสร้างกำลังใจ ให้การเสริมแรง เพื่อที่จะได้มีกำลังใจในการเรียนรู้ต่อไป

๒) นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติทำตามที่สาธิตมากกว่าจะฟังคำบรรยาย การศึกษาจากภาพเพียงอย่างเดียวเป็นสิ่งที่ค่อนข้างยากและดูสับสน ในขั้นตอนนี้ครูผู้สอนควรแนะนำให้นักเรียนฟังเสียงผู้สาธิต และปฏิบัติตาม หรืออ่านคำบรรยายมากกว่าที่จะดูภาพเพียงอย่างเดียว

ตัวอย่างที่ ๓ รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชื่อเรื่อง

การพัฒนาคุณภาพชิ้นงานที่เกิดจากโครงการงานเทคโนโลยีสารสนเทศโดยใช้ทักษะการรู้สารสนเทศ (Information Literacy Skills) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชิ้นงานที่เกิดขึ้นจากโครงการซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่เรียนรายวิชา ง ๓๓๑๐๑ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนพบว่า ชิ้นงานของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นชิ้นงานประเภทเอกสารโดยใช้ซอฟต์แวร์ Microsoft Word เนื้อหาในเอกสารก็เป็นเพียงการคัดลอกข้อความหรือรูปภาพจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ไม่ผ่านการสังเคราะห์ให้เป็นแนวคิดหรือเป็นรูปแบบของตัวเอง รวมทั้งไม่มีการประเมินความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนขาดทักษะการแสวงหาความรู้ จึงทำให้ชิ้นงานที่เกิดขึ้นจากโครงการ ขาดคุณภาพ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน สร้างความรู้ด้วยตัวเอง การให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับทักษะการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำโครงการก็จะช่วยให้ นักเรียนสามารถจัดทำโครงการได้อย่างมีลำดับขั้นตอน การดำเนินการโครงการมีความสำเร็จลุล่วงตามจุดประสงค์ และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจึงมีแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพโครงการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดย การให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะการแสวงหาความรู้แก่นักเรียนทักษะหนึ่งซึ่งนิยมนำมาใช้ในวงการศึกษาทั่วโลก ได้แก่ ทักษะสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยทักษะในการระบุความต้องการ ค้นหา วิเคราะห์ และใช้สารสนเทศ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนตามขั้นตอนในการแสวงหาสารสนเทศ ๖ ขั้นตอน (The “Big Six” information skills) อันได้แก่ ๑) การกำหนดภาระงาน (Task Definition) ๒) การวางแผนการสืบค้น (Information Seeking Strategies) ๓) การกำหนดแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึงสารสนเทศ (Location and Access) ๔) การใช้สารสนเทศ (Use of Information) ๕) การสังเคราะห์สารสนเทศ (Synthesis) และ ๖) การประเมินสารสนเทศ (Evaluation) เพื่อให้ นักเรียนนำทักษะดังกล่าวไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินโครงการของนักเรียนในขั้นตอนต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ชิ้นงานที่เกิดจากโครงการของนักเรียนแต่ละกลุ่มเป็นชิ้นงานที่มีคุณภาพ และตัวนักเรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่นิสัยรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้กำหนดไว้

คำถามวิจัย

ถ้าต้องการพัฒนาชิ้นงานของโครงการงานเทคโนโลยีสารสนเทศที่นักเรียนให้มีคุณภาพจะทำได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพโครงการงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
2. เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ชิ้นงานที่เกิดขึ้นจากโครงการงานเทคโนโลยีสารสนเทศมีคุณภาพเนื่องจากมีดำเนินการตามขั้นตอน ของทักษะการรู้สารสนเทศ
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เกิดทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการศึกษาและในชีวิตประจำวันในภายหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น การสอนทักษะการรู้สารสนเทศ
2. ตัวแปรตาม คุณภาพของชิ้นงานที่เกิดจากโครงการงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

วิธีการวิจัย

การวิจัยปฏิบัติการ

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ๒ ห้องเรียน จำนวน ๗๗ คน แบ่งเป็น ๑๖ กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. Power Point เรื่อง ทักษะการรู้สารสนเทศ (Information Literacy Skills)
2. แบบประเมินคุณภาพโครงการงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ ทั้ง ๒ ห้อง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องการทำโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้ Power Point เรื่อง ทักษะการรู้สารสนเทศ (Information Literacy Skills) เป็นสื่อการสอน ในช่วงแรกของเรียนหลังจากนั้นได้กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในคาบเรียนต่อไป ด้วยการกำหนดให้นักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละไม่เกิน ๕ คน ดำเนินการพัฒนาโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามขั้นตอนการแสวงหาสารสนเทศ ๖ ขั้นตอน (The "Big Six" information skills) โดยประยุกต์ใช้กับขั้นตอนการทำโครงการ ตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนการทำโครงการ	ทักษะการรู้สารสนเทศ
การกำหนดหัวข้อโครงการ / แนวคิด/ วัตถุประสงค์	การกำหนดภาระงาน (เทคนิค KWL / ผังโนทัศน์)
กำหนดขอบเขตโครงการ/ระบุแหล่งข้อมูล	การวางแผนกลยุทธ์การสืบค้น ระบุแหล่งและกำหนดคำสำคัญ โดยให้นักเรียนกำหนดคำสำคัญที่จะใช้สืบค้นให้ครอบคลุมขอบเขตของโครงการ
รวบรวมข้อมูล	การค้นหาและการเข้าถึงสารสนเทศ กำหนดให้เข้าถึงสารสนเทศที่เป็นเว็บไซต์ ด้วยการสืบค้นผ่านเว็บไซต์ search engine โดยครูสาธิตเทคนิคการสืบค้นให้นักเรียนดู ผ่านเครื่องฉาย นักเรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ด้วยคำสำคัญที่กำหนดไว้ในขั้นระบุแหล่ง *หลังเรียนให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ทำกิจกรรมเรื่องการสืบค้นด้วย google
ลงมือดำเนินการ (สร้างชิ้นงาน) สรุปผลการดำเนินการ เขียนสรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ จัดทำรายงานโครงการ	การใช้สารสนเทศ นักเรียนสำรวจข้อมูลจากเว็บไซต์ด้วยการอ่าน และคัดลอกข้อมูลที่ต้องการพร้อมระบุชื่อเว็บไซต์

ขั้นตอนการทำโครงการ	ทักษะการรู้สารสนเทศ
	<p>การสังเคราะห์</p> <p>จัดกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์ของสารสนเทศ การกลั่นกรอง และย่อความสารสนเทศ ในแต่ละเรื่อง หรือแต่ละแนวคิด ที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วจากหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งแหล่ง แล้วนำเสนอใหม่ในรูปลักษณะที่มีการปรับเค้าโครงใหม่ทั้งหมด ซึ่งเค้าโครงใหม่ที่สร้างขึ้นมานำประเด็นที่มีความสัมพันธ์กันมาเชื่อมโยงกัน จากเรื่องที่กว้างไปยังเรื่องที่เฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับขอบเขตของโครงการที่กำหนดไว้</p> <p>คิดรูปแบบการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เป็นข้อความ มีภาพประกอบ เป็นไฟล์นำเสนองาน เป็นตาราง เป็นกราฟ แผนภูมิ หรือแผนภาพ</p> <p>การประเมินค่า</p> <p>ประเมินสารสนเทศที่ได้ว่าตรงกับภาระงานที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินความพึงพอใจ/คุณภาพของชิ้นงานโดยการประเมินคุณค่าของเนื้อหาของชิ้นงานที่รวบรวมขึ้นในด้านความถูกต้อง ความทันสมัย และความเชื่อถือได้</p>

๒. ครูประเมินการดำเนินการพัฒนาชิ้นงานเป็นระยะ ๆ โดยให้นักเรียนส่งงานผ่านอีเมล และครูประเมินผลงานด้วยแบบประเมินคุณภาพโครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

๑ พอใช้ ได้คะแนนหรือกำหนดถูกต้อง หรือกำหนดได้ครอบคลุม หรือทันสมัย - เชื่อถือได้น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๒ ดี ได้คะแนน หรือ กำหนดถูกต้อง หรือ กำหนดได้ครอบคลุม หรือทันสมัย - เชื่อถือได้ร้อยละ ๖๑ - ๗๐

๓ ดีมาก ได้คะแนน หรือ กำหนดถูกต้อง หรือ กำหนดได้ครอบคลุม เชื่อถือได้ ร้อยละ ๗๐ขึ้นไป

๓. หลังการตรวจและประเมินชิ้นงานครูจะให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการแก้ไขชิ้นงานให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์และส่งชิ้นงานกลับคืนให้นักเรียนผ่านทางอีเมล

๔. เมื่อแก้ไขชิ้นงานจนเกิดความสมบูรณ์ถูกต้องแล้วจึงอนุญาตให้นักเรียนจัดพิมพ์และนำเสนอส่งครูได้

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ครูตรวจกิจกรรมและการดำเนินโครงการงานของนักเรียนด้วยแบบประเมินคุณภาพโครงการงานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นระยะ ๆ และบันทึกคุณภาพของกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินโครงการงานในแบบประเมินตามสภาพจริงที่เกิดขึ้น

๒. ใช้สถิติความถี่ในการวิเคราะห์คุณภาพโครงการงาน

สรุปผลการวิจัย

คุณภาพของชิ้นงานโดยรวมอยู่ในระดับดี โดยมีชิ้นงานระดับดีมาก ๓ กลุ่ม ระดับดี ๙ กลุ่ม และระดับพอใช้ ๔ กลุ่ม และพบว่าในแต่ละทักษะมีนักเรียนที่รับการประเมินในระดับพอใช้ ดังนี้ การกำหนดภาระงาน ๔ กลุ่ม การวางแผนกลยุทธ์ ๕ กลุ่ม การค้นหาและการเข้าถึง ๔ กลุ่ม การใช้สารสนเทศ ๓ กลุ่ม การสังเคราะห์ ๒ กลุ่ม และ การประเมิน ๗ กลุ่ม

และจากการนำทักษะการรู้สารสนเทศตามขั้นตอนการแสวงหาสารสนเทศ ๖ ขั้นตอน (The “Big Six” information skills) มาประยุกต์ใช้กับการทำโครงการงานของนักเรียน พบว่า ทำให้ครูสามารถให้ครูสามารถวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการให้คำปรึกษาในการทำโครงการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้ขั้นตอนแต่ละขั้นของการแสวงหาทักษะการรู้สารสนเทศเป็นแนวทางในการวางแผน นอกจากนั้นการทำโครงการงานที่ละขั้น ๆ ตามขั้นตอนการแสวงหาสารสนเทศ ๖ ขั้นตอน (The “Big Six” information skills) ทำให้การทำโครงการงานเกิดความก้าวหน้าตามลำดับ ส่งผลให้สามารถส่งงานได้ภายในเวลาที่กำหนด โดยมีนักเรียนที่ส่งงานไม่ทันกำหนดเวลา ๔ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๒๕ แตกต่างจาก ปีการศึกษาที่ผ่านมาที่นักเรียนมีผลการเรียนเป็น “ร” มากกว่าร้อยละ ๕๐ นอกจากนั้นคุณภาพของโครงการงานและรายงานโครงการงานโดยรวมจะสูงกว่า โครงการงานของนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นการพัฒนาโครงการงานผ่านขั้นตอนตามทักษะการรู้สารสนเทศทุกโครงการงาน สำหรับทักษะที่ค่อนข้างเป็นปัญหาคือทักษะด้านการประเมินซึ่งอยู่ในระดับพอใช้จำนวนมากถึง ๗ กลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยมีความตระหนักถึงเรื่องความทันสมัยของข้อมูลที่เป็นตัวเลข และไม่คำนึงถึงเว็บไซต์ที่เป็นแหล่งข้อมูลว่าเชื่อถือได้หรือไม่ และยังพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนเป็น “ร” ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีทักษะด้านการใช้ภาษา

ทักษะด้านการพิมพ์ และทักษะการใช้ซอฟต์แวร์พื้นฐานต่าง ๆ ค่อนข้างต่ำจึงทำให้ต้องใช้เวลาในแก้ไขชิ้นงานให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่น และยังพบว่าส่วนใหญ่จะไม่มีอีเมลแอดเดรสเป็นของตัวเอง ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่จะมาเรียนในปีการศึกษาต่อไป และจากการสอบถามความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องการทำโครงงานในครั้งนี้ พบว่านักเรียนมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถสร้างชิ้นงานที่มีคุณภาพ และมีความคิดเห็นว่าการตรวจการดำเนินโครงงานเป็นระยะของครูทำให้นักเรียนได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นักเรียนใช้ในการสร้างชิ้นงานอย่างละเอียดจากครู นอกจากนี้นักเรียนยังเห็นประโยชน์ของการใช้ทักษะสารสนเทศในการแสวงหาความรู้จากเว็บไซต์ต่าง ๆ สำหรับผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้เผยแพร่ ให้เพื่อนครูได้รับรับรู้ และร่วมกันอภิปรายเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอน ในปีการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในชั้นเรียน คือการวิจัยโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน จุดประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ในการจัดทำการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนมีกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน การตั้งคำถาม การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา การออกแบบการวิจัย การเตรียมแผนสู่การปฏิบัติ

แนวทางการวิเคราะห์สภาพปัญหาการศึกษาวิจัยในชั้นเรียน ปัญหาการศึกษาวิจัยเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความสงสัย และพิจารณาว่ามีแนวทางในการแสวงหาคำตอบที่เป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน นำปัญหาในชั้นเรียนมาวิเคราะห์สภาพของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างไรก็ตาม ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนสามารถแยกออกได้สามด้านคือ ด้านจิตพิสัย พุทธิพิสัย และทักษะพิสัย

ด้านจิตพิสัยเป็นพฤติกรรมทางด้านจิตใจที่เกี่ยวกับค่านิยม ความรู้สึก ความน่าสนใจ

ด้านพุทธิพิสัยเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับด้านสติปัญญา ความรู้ ความคิด ความฉลาด

ด้านทักษะพิสัยเป็นพฤติกรรมที่เห็นได้จากการกระทำ

การเขียนรายงานการวิจัย สารระที่ปรากฏในรายงานการวิจัยในชั้นเรียนมีประเด็นที่ต้องนำเสนอได้แก่ ชื่อเรื่องหรือหัวข้อการวิจัย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย

งานวิจัยในชั้นเรียนไม่ยากอย่างที่คิด หากทุกคนลงมือทำวิจัยตามเทคนิคการวิจัยในชั้นเรียนของหนังสือฉบับนี้ ทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามขั้นตอนเราคงมีข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการศึกษาของเราให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. วิทยาลัย ควรจัดตั้งคณะกรรมการการวิจัย เพื่อเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำกับครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน เมื่อครูมีข้อสงสัยหรือมีปัญหาในการทำวิจัย

๒. ควรมีการสนับสนุนให้คณะครูทำวิจัยในชั้นเรียนทุกคน เพื่อให้ครูทราบปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของครูแต่ละคนเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. ควรมีการประชุม สัมมนาครูในวิทยาลัยฯ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยนำเสนอผลงานวิจัยที่เด่นๆในแต่ละกลุ่มสาระ เพื่อให้เห็นปัญหาของการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นว่ามีความแตกต่างหรือคล้ายคลึงกันอย่างไร มีกระบวนการแก้ปัญหาอย่างไร และผลที่ได้รับเป็นอย่างไร

๔. ควรมีการเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานการวิจัยในชั้นเรียนกับสถานศึกษาในระดับพื้นฐานและวิทยาลัยนาฏศิลป์สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

๕. ควรมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนทาง website เพื่อให้ผู้เข้าชมแสดงความคิดเห็น แล้วนำความคิดเห็นของผู้เข้าชมมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำวิจัยในคราวต่อไป

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม เป็นสถาบันการศึกษาด้านวิชาชีพเฉพาะงานวิจัยในชั้นเรียนนั้นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน เทคนิคการวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ครูผู้สอนทุกท่านมีความรู้ ความเข้าใจ และนำไปทำวิจัยในชั้นเรียนได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นครูมีการพัฒนาตนเองและมีความเข้าใจปัญหาต่างๆ มากขึ้น ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

การวิจัยในชั้นเรียนคืออะไร

การวิจัยในชั้นเรียน หรือ Classroom Research คือ กระบวนการหาความรู้ หรือ วิธีการใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครู หรือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษา บางครั้งจะเรียกว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research ; CAR) หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

ใครเป็นผู้ทำวิจัยในชั้น

ผู้ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ครูผู้สอน

ลักษณะสำคัญของการวิจัยใน

๑. เป็นกระบวนการค้นหาความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยโดยครูเป็นผู้ลงมือและทำในชั้นเรียน
๒. เป็นการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นวงจรรายอย่างต่อเนื่อง และทำเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนของครู
๓. เป็นการหาแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรม สื่อ แบบฝึก และวิธีการวัดและประเมินผล
๔. เป็นการนำผลไปใช้ทันทีและมีการสะท้อนผลกลับข้อมูล มี ๔ ระดับ ได้แก่ ๑) การบรรยายสภาพ เป็นการวิพากษ์เนื้อหาที่เกิดขึ้นและข้อค้นพบต่างๆ ๒) การประเมินข้อค้นพบเป็นการวิพากษ์เชิงประเมินในสิ่งที่ดำเนินการหรือสิ่งที่ค้นพบที่ไม่ดีอย่างไร เพราะเหตุใด ๓) การอธิบายข้อค้นพบเป็นการวิพากษ์เพื่อหาคำอธิบายต่อสิ่งที่ค้นพบ และ ๔) การประยุกต์ใช้สิ่งที่ค้นพบ เป็นการวิพากษ์เพื่อนำผลที่ค้นพบไปใช้ประโยชน์ หรือปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติในครั้งต่อไป โดยเปิดโอกาสให้เพื่อนครูได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

แนวทางในการทำวิจัยใน

๑. การพัฒนาปรับปรุงวิธีสอน วิธีการวัดผลและประเมินผลของครู
๒. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการ
๓. การคิดค้นรูปแบบการสอนโดยการใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ
๔. การสำรวจและหาวิธีการปรับปรุงด้านพฤติกรรมของผู้เรียน

ครูผู้สอนจะเริ่มต้นทำวิจัยในชั้นเรียน

ครูผู้สอนจะเริ่มต้นด้วยวิธีง่ายๆ คือ สอนไปสังเกตไปว่าผู้เรียนคนใดมีจุดเด่นหรือจุดด้อยตรงไหน แล้วพยายามบันทึกไว้จากนั้นสรุปข้อมูลที่มีอยู่ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนในชั้นมีกลุ่มเก่งก็คนกลุ่มอ่อนก็คนใครบ้างที่เรียนอ่อนและอ่อนในเรื่องอะไร เพื่อจะได้คิดหาวัตกรรมการที่เหมาะสมเพื่อช่วยเหลือกลุ่มอ่อนต่อไป

การรายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน

ในการทำวิจัยชั้นเรียนครูผู้สอนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และ เขียนสรุปผลการวิจัย หากพบว่าผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้ และ/หรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ครูผู้สอนอาจต้องทำวิจัยในชั้นเรียนซ้ำอีกครั้งหรือหลายๆ ครั้ง จนกว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ และ/หรือ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามเจตนารมณ์ตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

ทำวิจัยแล้วจะเอาไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง

การทำวิจัยในชั้นเรียนนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนคือ ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับการพัฒนา หรือแก้ปัญหอย่างถูกวิธี และยังมีประโยชน์ต่อครู คือครูมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนสามารถสรุปเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อรับการประเมิน ต่างๆ และสามารถรวบรวมเป็นผลงานวิชาการได้อีกด้วย

ข้อสังเกตที่ควรทราบในการทำวิจัยในชั้นเรียน

๑. ผู้วิจัยยังคงทำงานตามปกติของตน
๒. เน้นการแก้ไขที่สาเหตุของปัญหาของนักเรียน/ครู บางคน บางเรื่อง
๓. การสร้างเครื่องมือไม่ต้องผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ
๔. ไม่มีข้อมูลจำนวนมาก
๕. ไม่ต้องทบทวนรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๖. ข้อมูลส่วนใหญ่อาจมาจากการสังเกต การพูดคุย และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
๗. ใช้เวลาทำวิจัยไม่นาน ขึ้นอยู่กับสาเหตุของปัญหาและจำนวนบุคคลที่ต้องการแก้ไข
๘. นักเรียน/ครู ได้รับการแก้ไขหรือพัฒนา
๙. ไม่มีการระบุประชากร กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง มีแต่กลุ่มเป้าหมาย
๑๐. ไม่ต้องใช้สถิติสรุปอ้างอิง และไม่มีระดับนัยสำคัญ
๑๑. ไม่มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
๑๒. ไม่มีกลุ่มทดลอง และไม่มีกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงคุณลักษณะ (Qualitative research) มากกว่า เชิงคุณภาพ (Quantitative research)

รายการอ้างอิง

- นางลักษณ์ วิรัชชัย. (๒๕๔๓). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน: การวิจัยปฏิบัติการของครู*. (หน้า ๒๑-๔๘) ในพิสมัย จารุจิตติพนธ์ (บรรณาธิการ). *จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการ*.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (๒๕๔๓). *ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรา นิคมานนท์. (๒๕๔๓). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ์
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. (๒๕๓๘). *หลักการ แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน*. (หน้า ๖-๑๑). ในลัดดา ภูเกียรติ. (บรรณาธิการ). *เส้นทางสู่การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บริษัทบพิชการพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (๒๕๕๓). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๓). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสำรวจเจตคติต่อการอ่าน

ชื่อ.....ชั้น.....

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือ × หน้าข้อความต่อไปนี้

.....	๑. ฉันชอบอ่านหนังสือ
.....	๒. ฉันคิดว่าการอ่านหนังสือทำให้รู้กว้าง
.....	๓. เมื่อฉันอ่านหนังสือจบเล่ม ฉันจะรู้สึกภูมิใจในมาก
.....	๔. ฉันคิดว่าการอ่านหนังสือทำให้เราเป็นคนทันต่อเหตุการณ์
.....	๕. ฉันคิดว่าการอ่านหนังสือในเวลาว่างของฉันเป็นเรื่องที่ดีและมีประโยชน์
.....	๖. ฉันมีความสุขที่ได้อ่านหนังสือ
.....	๗. ฉันชอบเล่าเรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟัง
.....	๘. เมื่อฉันอ่านหนังสือแล้ว ฉันสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้
.....	๙. ฉันชอบอ่านหนังสือหลากหลายประเภทนอกเหนือจากที่ครูสั่งให้อ่าน
.....	๑๐. เมื่ออ่านหนังสือจบ ฉันมักเขียนความคิดที่ได้จากการอ่าน

สรุปผลการประเมิน

ผ่าน (๘ ข้อขึ้นไป)

ไม่ผ่าน (ต่ำกว่า ๘ ข้อ)

แบบประเมินตนเองด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน

ชื่อ.....ชั้น.....

ท่านมีพฤติกรรมตามรายการต่อไปนี้อยู่ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติ

รายการพฤติกรรม	ประจำ (๒)	ปานกลาง (๑)	ไม่ค่อยทำ (๐)
๑.เข้าห้องตรงเวลา			
๒.ส่งงานครบตามกำหนดเวลา			
๓.เตรียมตัวมาเรียนล่วงหน้า			
๔.สนใจค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ			
๕.ชอบอ่านหนังสือนอกตำราเรียน			
๖.ซักถามครูในเรื่องที่เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน			
๗.ทำแบบฝึกหัดนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้			
๘.ชอบแก้ปัญหาในเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง			
รวม			
คะแนนรวม			

แบบประเมินคุณภาพการจัดบันทึกจากสมุดจดงานของผู้เรียนโดยครู

ชื่อ.....ชั้น.....

วิชา.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ท่านคิดว่าสมุดจดงานของผู้เรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพจริง

รายการ	มาก (๒)	ปานกลาง(๑)	น้อย (๐)	หมายเหตุ
ความถูกต้องของเนื้อหา				
ความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา				
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย				
รวม				

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

สรุปผลการประเมินรวม ความสามารถในการสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ในระดับ

ดี (๔-๖ คะแนน) ปานกลาง (๒-๓ คะแนน) พอใช้ (๐-๑ คะแนน)

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

